

Vaihto-opiskelijoiden
kotouttamisprosessin
kehittäminen kansainvälisen
tutoroinnin näkökulmasta

CASE: LAMKOn kansainvälinen tutorointi

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden ala
Yrittäjyyspolku
Opinnäytetyö
Syksy 2015
Lotta Näveri

Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalous

NÄVERI, LOTTA:

Vaihto-opiskelijoiden
kotouttamisprosessin kehittäminen
kansainvälisen tutoroinnin
näkökulmasta

CASE: LAMKOn kansainvälinen
tutorointi

Yrittäjyyspolun opinnäytetyö

52 sivua, 2 liitesivua

Syksy 2015

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö käsittelee vaihto-opiskelijoiden kotouttamisprosessin kehittämistä kansainvälisen tutortoiminnan näkökulmasta. Opinnäytetyössä sovelletaan verkostoteoriaa kehittämisen apuna. Tavoitteena oli löytää mahdollisia kehityskohteita Lahden ammattikorkeakoulun kansainväliseen tutortoimintaan ja tarkastella sitä erityisesti alakohtaisen kansainvälisen tutorvastaavan kautta.

Teoriaosuudessa pyrittiin käyttämään uusimpia kirjallisia sekä elektronisia lähteitä. Osa lähteistä oli kuitenkin yli kaksikymmentä vuotta vanhoja, koska ajankohtaisia lähteitä ei ollut saatavilla. Teorialla on tärkeä osuus tässä opinnäytetyössä, sillä sen kautta pyrittiin luomaan pohja ymmärrykselle kansainvälistä tutortoimintaa kohtaan. Teoriaosuudessa käytiin läpi verkostoteorian ja tutortoiminnan käsitteitä sekä tutortoiminnan historiaa.

Tutkimuksen empiirisessä osuudessa käytettiin kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä kvantitatiivisten tutkimusmenetelmien tukiessa niitä. Aineiston keruumenetelminä käytettiin niin sanottua kirjoituspöytä tutkimusta, kyselytutkimusta, ryhmähaastattelua sekä yksilöhaastattelua. Kaikki muut paitsi kyselytutkimus toteutettiin vuoden 2015 aikana. Kyselytutkimus toteutettiin Lahden ammattikorkeakoulun kansainvälisten palveluiden toimesta jokaiselle vaihto-opiskelijalle heidän lähtöään edeltävänä aikana. Empiirisessä osuudessa tutkittiin mahdollisia kehityskohteita kansainvälisessä tutortoiminnassa.

Tutkimustulokset osoittivat, että verkostoteorialla on tärkeä osa kansainvälisessä tutortoiminnassa ja että verkostoituminen on edellytys sen kehitykselle sekä vaihto-opiskelijoiden kotouttamiselle. Tiheän verkon luominen tutortoiminnan avainhenkilöiden kesken on ehdotonta kansainvälisen tutortoiminnan kehitykselle. Tämä nousi suurimpana kehityskohteena tutkimustuloksista.

Asiasanat: Kansainvälisyys, tutortoiminta, verkostoituminen

Lahti University of Applied Sciences

Degree Programme in Business Studies

NÄVERI, LOTTA:

The development of exchange students' integration from the perspective of international tutoring

CASE: International tutoring at LAMKO

Bachelor's Thesis in Entrepreneurship 52 pages, 2 pages of appendices
Autumn 2015

ABSTRACT

This thesis explores the development of exchange students' integration from the perspective of international tutoring. The thesis also applies network theory as an aid for the development work. The main goal was to find potential development areas in international tutoring at Lahti University of Applied Sciences and examine it through sectoral international tutor's perspective.

In the theoretical part of this thesis written and electronic sources were used to the best of their capability. However, some sources were more than twenty years old, because more recent sources were not available. The theoretical part has an important role in this thesis, because it establishes a base for understanding international tutoring. The theoretical part covers the concepts of network theory and tutoring, as well as the history of tutoring.

In the empirical part of the study quantitative research methods were used to support the qualitative research methods. Different data collecting methods were used in the empirical part of the study. These methods were: desk study, surveys, a group interview and individual interviews. All but the surveys were carried out during 2015. The surveys were carried out by the international services of Lahti University of Applied Sciences to every exchange student during the period preceding their departure. In the empirical part potential areas for development in international tutoring were examined.

The results show that network theory has an important role of international tutoring. Networking is a precondition for the development of tutoring as well as for the integration of the exchange students. Creating a tight network among the key personnel of tutoring is mandatory for the development of international tutoring. This stood out to be the largest development area of the research results.

Key words: Internationality, tutoring, networking

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
1.1	Taustaa tutkimustyölle	1
1.2	Opinnäytetyön tavoitteet, tutkimusongelmat ja rajaukset	2
1.3	Opinnäytetyön rakenne ja teoreettinen viitekehys	4
1.4	Tutkimusmenetelmät ja tiedonhankinta	5
2	VERKOSTOT	8
2.1	Verkostoteoria	8
2.2	Verkko	9
2.3	Verkostoituminen	12
2.4	Verkostokyvykkyys	12
3	KANSAINVÄLISYYDEN LINJAUKSET ERI TASOILLA	13
3.1	Euroopan unionin taso	13
3.2	Valtion OPM:n taso	14
3.3	LAMKin taso	15
3.4	LAMKOn ohjeistus kansainvälisyyteen	16
4	TUTOROINTI	17
4.1	Tutortoiminta	17
4.2	Kv-tutorointi	18
4.3	Tutorkoulutus ja perehdyttäminen	19
4.4	Vaihto-opiskelijat	20
4.4.1	Erasmus	22
4.4.2	Yhteistyönkoulujen vaihto-opiskelijat	23
4.5	Vaihto-opiskelijan haasteet	23
4.5.1	Kulttuurishokki	24
4.5.2	Integroiminen	25
5	TUTKIMUS - LAMKON KANSAINVÄLINEN TUTORTOIMINTA	27
5.1	LAMKOn kansainvälinen tutorkoulutus ja perehdyttäminen	28
5.2	LAMKOn kansainvälinen toiminta LAMKin kansainvälisten palveluiden tukena	29
5.3	Empiirinen tutkimus ja analyysi	29
5.4	Tiedonhankintaprosessi	29
5.5	Tiedon analysointi	31

	4
5.5.1 Ryhmähaastattelu	31
5.5.2 Yksilöhaastattelu	34
5.5.3 Kyselytutkimus	35
5.6 Tutkimustulosten analyysi	36
5.6.1 Onnistumiset	37
5.6.2 Haasteet	37
5.7 Kehityssuunnitelma	38
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	41
6.1 Vastaus pääkysymykseen	41
6.2 Vastaukset alatutkimuskysymyksiin	41
6.3 Validiteetti ja reliabiliteetti	43
6.4 Ehdotukset jatkotutkimukseen	45
7 YHTEENVETO	46
LÄHTEET	47
LIITTEET	53

1 JOHDANTO

1.1 Taustaa tutkimustyölle

Vuonna 2009 Opetus- ja kulttuuriministeriö (mainitaan myöhemmin nimellä OPM) laati korkeakoulujen kansainvälistymisstrategian vuosille 2009 - 2015. Tavoitteena oli, että tämä strategia olisi mahdollisimman suurilta osin käytössä korkeakouluissa vuonna 2012. Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia koostui viidestä tavoitteesta, jotka olivat, laadun ja vetovoiman lisääminen, osaamisen vieni, monikulttuurisen yhteiskunnan tukeminen ja globaali vastuu. Näiden neljän tavoitteen lisäksi tärkein ja viides näistä oli aidosti kansainvälinen korkeakouluuyhteisö. Tähän tavoitteeseen yhtenä toimenpiteenä ehdotettiin korkeakoulujen varaavan riittävät voimavarat opinto-ohjauspalveluihin, joihin myös yhteistyö opiskelijajärjestöjen kanssa kuului. (OPM 2009a.) Korkeakoulut usein ulkoistavat tutortoiminnan opiskelijajärjestöille, joiden työhön kuuluu opiskelijoiden edunvalvonta ja sitä kautta sen kehittäminen ja parantaminen.

Tämän OPM:n julkaisun jälkeen Lahden ammattikorkeakoulu (mainitaan myöhemmin nimellä LAMK) teki tätä strategiaa tukevan oman kansainvälisentoiminnan strategian vuosille 2013-2016. Kyseisessä strategiassa ei erikseen huomioitu opinto- ja ohjauspalveluita, joihin muun muassa kansainvälinen tutortoiminta kuuluu. LAMKin strategian painopiste on degree-opiskelijoiden eli ulkomaisten tutkinto-opiskelijoiden integroiminen mahdolliseen työelämään Suomessa. (LAMK 2013a.) Degree-opiskelija ja vaihto-opiskelija eroavat toisistaan tutkintomuodon sekä sen pituuden mukaan. Degree-opiskelija opiskelee ammattikorkeakoulussa kokonaisen tutkinnon eli valmistuu kyseisestä ammattikorkeakoulusta, kun taas vaihto-opiskelija opiskelee vain lukukauden eli kevät- tai syyslukukauden, mutta poikkeustapauksessa vaihto-opiskelija saattaa opiskella kokonaisen lukuvuoden. Näillä kahdella ulkomailta tulevalle opiskelijaryhmällä on siis erilaiset tarpeet koko

vaihtoajan esimerkiksi mitä tulee verkoston luomiseen, kotouttamiseen sekä tutoreiden toimintaan.

Vaikka LAMK ei erikseen painottanut kansainvälisessä strategiassa vaihto-opiskelijoiden opinto- ja ohjauspalveluita sekä siihen liittyvää tutorointia, ovat nämä kuitenkin olleet tärkeitä osia LAMKin kansainvälistymisessä sekä kv-työssä. Niiden kehitys nähdään tärkeänä ja siksi kumpikin osa-alue on jatkuvan kehitystyön alla. LAMK määrittelee kansainvälisen tutorin olevan omistautunut opiskelija, joka on yhteydessä vaihto-opiskelijaan hyvissä ajoin ennen vaihtoa. Tutor pystyy auttamaan opiskelijaa jokapäiväisissä askareissa ja tukee tämän aktiivista verkostoitumista. (LAMK 2013b.) SAMOK ry eli Suomen opiskelijakuntien liitto, tukee tätä samaa määritelmää, mutta lisää siihen omassa ohjaussuosituksessaan säännölliset tapaamiset opiskelijan ja tutorin kesken (SAMOK 2010).

Aihe tähän opinnäytetyöhön lähti kirjoittajan henkilökohtaisesta kokemuksesta, tämän toimiessa LAMKin liiketalouden puolen kansainvälisenä tutorvastaavana. Vastaavan tehtävänä on toimia tutoreiden mentorina ja ohjaavana esimiehenä sekä olla linkkinä kansainvälisen koordinaattorin että LAMKOn eli Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan ja tutoreiden välillä. Jokaisen koulutusalan oma tutorvastaava on vastuussa alakohtaisten koulutuksien järjestämisestä ja tutortapaamisista (LAMKO 2014a).

1.2 Opinnäytetyön tavoitteet, tutkimusongelmat ja rajaukset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on parantaa tutorvastaavan näkökulmasta vaihto-opiskelijoiden kotouttamisprosessia ja helpottaa vaihto-opiskelijan pehmeää laskua uuteen ympäristöön. Tavoitteena on myös selkeyttää tutorvastaavan tehtävää sekä henkilöstön että tutoreiden näkökulmasta.

Opinnäytetyössä pyritään vastaamaan seuraavaan tutkimuskysymykseen: kuinka kv-tutorvastaavan sekä kv-tutoreiden toimintaa LAMKissa voitaisiin

kehittää ja tehostaa niin, että se tukisi entistä paremmin vaihto-opiskelijan kotouttamisprosessia?

Opinnäytetyön kehittämishankkeessa vastataan seuraaviin alakysymyksiin, joiden mahdolliset vastaukset auttavat ymmärtämään pääkysymystä ja auttavat vastaamaan siihen.

- Mitä on kotouttamisprosessi?
- Mitkä tekijät edesauttavat kotouttamisprosessia?
- Mitkä voivat olla suurimmat haasteet ja esteet kotouttamisprosessissa ja kv-tutoroinnissa?
- Missä asioissa onnistutaan jo kotouttamisprosessia ja kv-tutoroinnissa?
- Ketkä ovat kv-tutoroinnin näkökulmasta keskeisimmät toimijat vaihto-opiskelijoiden kotouttamisprosessissa?
- Mikä on vaihto-opiskelija LAMK:ssa?
- Mikä on kv-tutorvastaavan tehtävä?
- Kuinka parantaa kv-tutorvastaavan ja keskeisimpien toimijoiden välistä yhteistyötä?

Tämän opinnäytetyön tekijä on ollut itse aktiivisesti mukana kv-tutoroinnissa toimiessaan kv-tutorina sekä alakohtaisena kv-tutorvastaavana. Näistä tekijöistä johtuen tutkijan sekä lukijan on tärkeä tiedostaa siitä aiheutuva työn luotettavuuteen kohdistuva riski, joka saattaa vaikuttaa tekijään ennakko-odotuksina ja vahvoina johtopäätöksinä. Näin ollen opinnäytetyön tekijä on pyrkinyt työtä ja tutkimusta tehdessään välttämään riskejä ja pitämään mielessään neutraalin ajattelutavan koko prosessin ajan.

Opinnäytetyössä on keskitytty vaihto-opiskelijoiden kotouttamisprosessin kehittämiseen kv-tutorvastaavan näkökulmasta ja näin ollen rajattu ulkopuolelle käytännön järjestelyt kuten orientaation suunnittelu. Tutkimuksessa käytettyjä materiaaleja on käytetty vain kehitysehdotuksia varten.

1.3 Opinnäytetyön rakenne ja teoreettinen viitekehys

Opinnäytetyö on jaettu neljään osaan: johdantoon, teoriaan, empiriaan sekä tutkimustuloksiin että johtopäätöksiin. Johdanto on ensimmäinen luku, kun taas teoriaan kuuluvat toinen, kolmas, neljäs ja viides luku. Empirian osuus alkaa luvusta kuusi. Teoreettinen viitekehys ja sen osuudet ensimmäisissä kappaleissa nähdään tärkeänä ja tarpeellisena empirian osuutta luettaessa ja ymmärtäessä. Teoreettinen viitekehys antaa tarkemman ymmärryksen opinnäytetyössä tutkittavasta ilmiöstä. Työn rakenne on havainnollistettu Kuviossa 1.

KUVIO 1 Opinnäytetyön rakenne ja teoreettinen viitekehys.

Ensimmäisessä teoriakappaleessa tuodaan esille verkostoteorian käsitteitä ja sen ilmiöitä. Tämän tarkoitus on luoda lukijalle pohjaa sekä auttaa ymmärtämään verkostoteorian tukea kv-tutortoiminnassa ja sen kehityksessä. Sitä seuraavassa kappaleessa keskitytään kansainvälisyyteen ja kv-tutortoiminnan teoriaan ja historiaan. Empiirisessä osuudessa kerätään tutkimustulokset ja analyysit yhdeksi kokonaisuudeksi ja tarkastellaan niihin liittyviä onnistumisia sekä haasteita. Lopuksi käydään läpi tutkimuksen mahdolliset

kehityssuunnitelmat sekä sen validiteetti, reliabiliteetti, johtopäätökset ja yhteenveto opinnäytetyöstä.

1.4 Tutkimusmenetelmät ja tiedonhankinta

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelminä käytettiin sekä kvalitatiivisia eli laadullisia, kvantitatiivisia eli määrällisiä menetelmiä ja case- eli tapaustutkimusta. Tiedonkeruu painottui enemmän kvalitatiivisiin tutkimusmenetelmiin, jotka olivat ryhmä- sekä yksilöhaastattelu. Näiden tukena käytettiin kvantitatiivisia tutkimusmenetelmiä kyselytutkimuksien muodossa. Haastateltavat olivat avainasemassa kv-tutortoiminnan ja sen ympärillä toimivien verkostojen näkökulmasta.

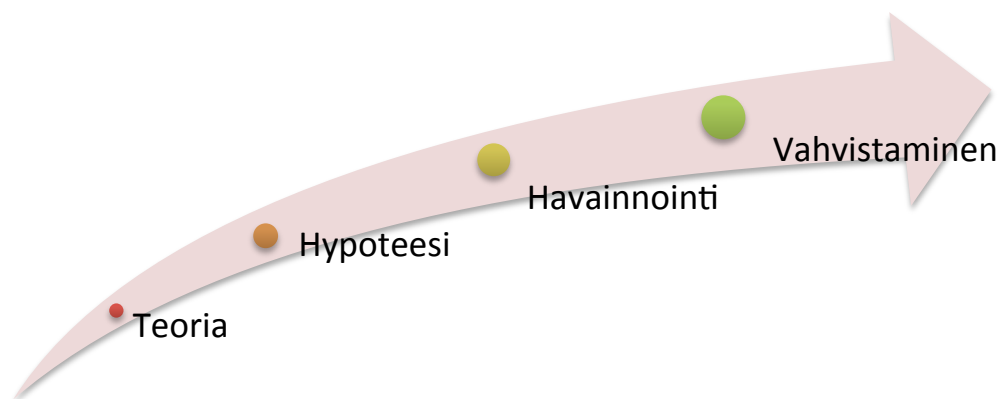
Usein näitä kahta eri tutkimusmenetelmää ei haluta erottaa toisistaan, koska niitä kumpaakin käytetään joko yhdessä tai toista tukevana tutkimusmenetelmänä. Kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä tarkoitetaan määrällistä tutkimusta ja se perustuu täsmällisiin sekä laskennallisiin tilastoihin. Sille on oleellista käytetyn materiaalin luotettavuus, kun taas laadullisessa tutkimuksessa materiaalina käytetään kaikkea saatavilla olevaa materiaalia, luotettavuudesta riippumatta. (Kurkela 2015.) Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä eli laadullinen tutkimus vastaa kysymyksiin mitä ja miten (Kananen 2010, 35). Kvalitatiivisessa tiedonkeruussa esimerkiksi haastatteluissa kysymykset ovat avoimia, kun taas kvantitatiivisessa ne ovat strukturoituja kysymyksiä ja ne on toteutettu satunnaisotannalla. (Kurkela 2015.)

KUVIO 2 Tutkimusvaiheet.

Tässä tapauksessa tutkimus aloitetaan ongelmasta ja sen määritelmästä, jota seuraa tutkimuskysymykset, joihin aineiston kautta hankitaan vastaus. Tutkimusmenetelmät voidaan jakaa myös tutkimuksen suunnittelu-, tiedonkeruu-, analyysi- ja tulkintavaiheisiin, kuten Kuviossa 2 on havainnollistettu. (Kananen 2010, 36.)

Case-tutkimus eli tapaustutkimus määritellään syvätutkimukseksi. Sillä pyritään selvittämään hyvin rajattua kohdetta hyvin rajatulla aineistolla, jossa ei eroteta muuttujarakenteita. Case-tutkimuksessa voi näkyä tutkijan oma näkökanta, koska tutkija joutuu olemaan mahdollisesti tutkittavan kanssa läheisessä vuorovaikutuksessa ja sitä kautta tulkitsemaan kerättyä aineistoa. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2007.) Aineistoa kerätään monin eri tavoin, kuten havainnoimalla, haastattelemalla ja tutkimalla tausta-aineistoa tiiviisti. Tutkimuksen puolueellisuutta ja subjektiivisuutta pystytään vähentämään tulosten tarkoilla tulkinnoilla ja laajalla teorian läpikäynnillä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2008, 131, 228.)

KUVIO 3 Deduktiivinen menettelytapa.

Aineiston analyysissä on käytetty deduktiivista menettelytapaa, jonka menettelytapa on kuvattu Kuviossa 3. Deduktiivinen menettelytapa tunnetaan toisella nimellä teorialähtöinen tutkimus. Deduktio käsitteenä tarkoittaa yleisestä yksittäiseen eli käytännössä teorian kautta pyritään tekemään johtopäätöksiä rajatuista tapauksista. Menettelytapa edellyttää aikaisempaa tutkimusta aiheesta ja sen ilmiön tuntemista. Deduktiivisen

menettelytavan etenemissuunta on teoriasta empiriaan. (Kananen 2010, 40.)

Pääsääntöisesti teoriaosuudessa käytettiin kirjallisia sekä elektronisia lähteitä, kuten artikkeleita ja kirjallisuutta. Teoriaosuuden lähteet pyrittiin pitämään hyvin ajankohtaisina, mutta uusimpien materiaalien löytäminen oli hankalaa ja näin ollen osa lähteistä onkin lähes kaksikymmentä vuotta vanhoja. Case-tutkimuksen materiaalina hyödynnettiin haastatteluja tutkimusten liittyviltä asianomaisilta. Haastattelu menetelminä käytettiin ryhmähaastattelua sekä yksilöhaastatteluja. Materiaalina käytettiin myös tutkimuskyselyä, joka oli toteutettu aikaisempina lukukausina vaihto-opiskelijoille ammattikorkeakoulun kansainvälisten palveluiden toimesta.

2 VERKOSTOT

Tämän opinnäytetyön tutkimuksen kannalta on tärkeää ymmärtää verkostoteorian ja verkostoitumisen tärkeyttä kv-tutortoiminnassa sekä vaihto-opiskelijoiden kotouttamisprosessin kehittämisessä.

Verkostoituminen koetaan nykypäivänä monissa organisaatioissa jatkuvan kehityksen yhtenä pilarina. Esimerkiksi pienet ja keskisuuret yritykset tarvitsevat toisiaan toimiakseen isoilla aloilla ja selviytyäkseen niillä. Sama koskee myös organisaatioiden sisäpolitiikkaa, jotta ne pystyisivät kehittymään on niiden luotava toimivia sisäisiä sekä ulkoisia verkkoja.

2.1 Verkostoteoria

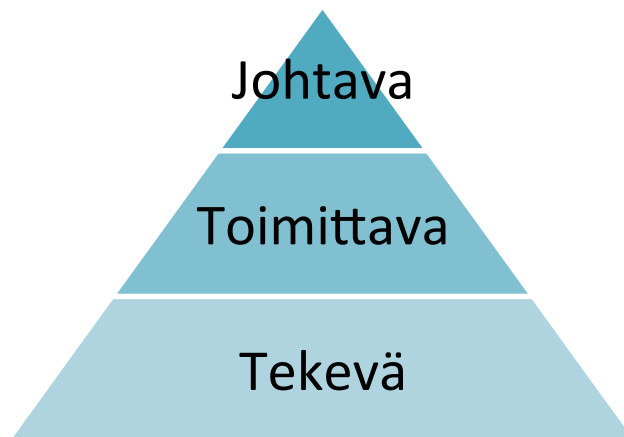
Tässä tutkimuksessa verkostolla tarkoitetaan yhteiskunnallisten vuorovaikutussuhteiden muodostamaa kokonaisuutta. Verkoston ilmiökokonaisuuden painopiste on siis ihmisten toimeentulemisessa, heidän toiminnassa toistensa kanssa ja esimerkiksi yhteisen tiedon jakamisessa. Sosiaalinen verkosto voi siis olla verkosto, jossa henkilöt toimivat toistensa kanssa tietoisesti tai tietämättään, verkosto siis kuitenkin liittyy ihmisiä enemmän tai vähemmän toisiinsa. Yhteys verkostoissa saattaa olla satunnaista ja näin ollen aktivoitua ajankohtana, jolloin henkilö kokee ja näkee verkoston olevan tarpeellinen. (Koskela, Koskinen & Lankinen 2007, 90-93.)

Henkilöiden välillä on niin sanottuja heikkoja ja vahvoja linkkejä. Vahvoilla linkeillä tarkoitetaan tiiviitä ja lähes päivittäin tapahtuvia kanssakäymisiä, kun taas heikoilla tarkoitetaan satunnaisesti tapahtuvia kontakteja (Koskela ym. 2007 94). Verkoston ydin eli toiminta perustuu tasavertaisten toimijoiden tai henkilöiden yhteisen paremman kokonaistarjonnan mahdollisuuteen eli mentaliteettiin, jossa osallistujat niin sanotusti puhaltavat yhteen hiileen (Hakanen, Heinonen & Sipilä 2007, 42).

2.2 Verkko

Verkosto nähdään suurena kokonaisuutena, joka hajaantuu osiin, tässä tapauksessa niin sanottuihin verkkoihin. Verkko voidaan jakaa solmuihin, jotka kuvastavat työyhteisön yksilöitä, solmujen välisiin linkkeihin, jotka taas ovat yksilöiden välisiä suhteita, ja verkkojen välisiin kytköksiin jotka kuvastavat työyhteisön välittäjiä. Verkko on siis verkostoa tiiviimpi ja yhteisen tavoitteen omaava yhteisö. (Koskela ym. 2007, 94-96.)

Verkko mukautuu kyseisen työyhteisön yksilöiden ja hierarkian mukaan. Näin ollen siitä ja sen jakautumisesta on monenlaisia tulkintoja. Yhden tulkinnan mukaan verkko on mahdollista jakaa kolmeen erilaiseen malliin: keskitettyyn, hajautettuun ja orgaaniseen verkkomalliin. Näiden verkkomallien tarkoitus on selittää kuinka verkko muodostuu ja mukautuu olosuhteisiin. (Koskela ym. 2007, 99.) Harvoin verkkomalli kuitenkin on näihin tulkintoihin täysin osuva ja siksi on tärkeää soveltaa organisaatioissa esimerkiksi kehittämisverkoston mallia, joka yhdistää hajautettua ja orgaanista verkkomallia (Suominen, Aaltonen, Ikävalko, Hämäläinen & Mantere 2007, 2-4).

KUVIO 4 Keskitetty verkko.

Keskitetyllä verkolla tarkoitetaan hierarkkista ja vahvasti ylhäältä alaspäin suuntautuvaa vuorovaikutusta ja viestintää. Verkko on vahvasti rakentunut keskuksen ympärille ja näin verkon jäsen tulee vain osaksi isoa koneistoa. Viestintä tällaisessa verkossa on vain tiedonsiirtoa toiselle ja se

koetaankin ajoittain vain yhdensuuntaiseksi. Ongelmana nähdään usein vähäinen ja lyhyt tiedonsaanti. Vahvuutena kuitenkin tämänlaisessa verkossa on nopea päätöksenteko. Tämä kuitenkin vaikuttaa paljon esimerkiksi työpaikan luovuuteen ja sitä kautta mahdolliseen organisaation kasvuun. (Koskela ym. 2007, 100-101.) Keskitetty verkko kuvattu Kuviossa 4.

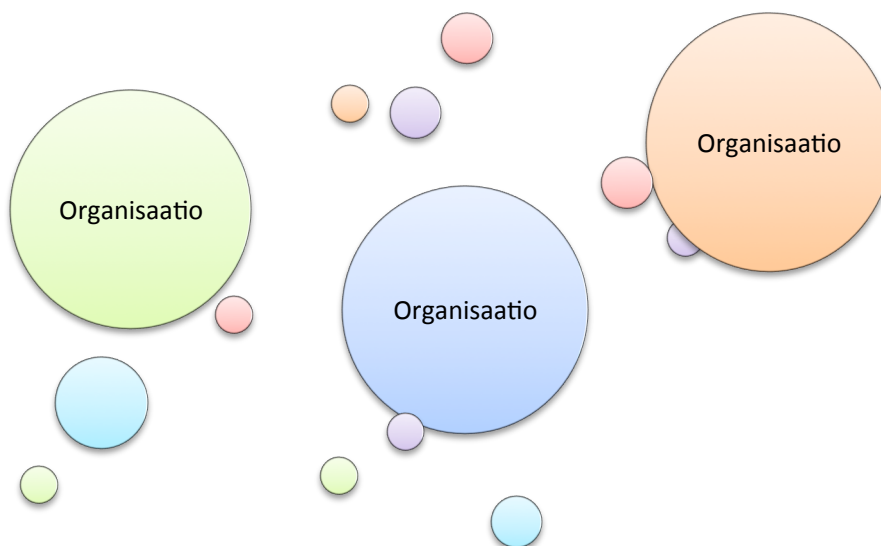
Hajautetulla verkolla ei ole varsinaista keskusta, vaan se saattaa koostua monista keskuksista, kuten Kuviossa 5 huomataan. Yhden henkilön panos koetaan verkossa tärkeäksi, mutta perustuu usein itsenäiseen työskentelyyn. Hajautetussa verkossa panostetaan yhteisiin tiloihin ja halutaan luoda luova yhteisö. Viestintä on monensuuntaista ja avoimuus koetaan tärkeänä, kuitenkin hajautettu verkko saattaa olla ristiriitainen, kun monen luovan jäsenen näkemykset eivät kohtaa. Reagointi verkossa on nopeampaa ja siksi usein työtehtävät ovatkin tiimitehtäviä tai projektipohjaisia. (Koskela ym. 2007, 101-102.)

KUVIO 5 Hajautettu verkko.

Orgaaninen verkko on näistä kolmesta verkosta kaikista monimuotoisin ja ennalta arvaamattomin. Verkolla ei ole ollenkaan keskusta, ja näin ollen se on alati muuttuva sekä nopeasti reagoiva. Tämäkin verkkomuoto huomataan Kuviossa 6. Kontakti jäsenten välillä on epäsäännöllistä ja usein tehtäväkohtaista. Tämänlaisella verkolla ei ole ollenkaan määritelty

kokoa eikä varsinaista rakennettakaan. Viestintä perustuu tarpeeseen pitää verkko kasassa ja siksi se on elintärkeää jäsenille, joilta vaaditaan aktiivisuutta. Tärkeimpänä ominaisuutena pidetään osaamisen jakamista ja sen takia työympäristöt ovat usein vapaamuotoisia ja avoimia. (Koskela ym. 2007, 102-106.)

KUVIO 6 Orgaaninen verkko.

Kahta viimeisintä verkkomuotoa pystytään soveltamaan ja yhdistämään niin sanotussa kehittämisverkostossa. Hajautettu verkko tuo kehittämisverkostoon avoimuuden sekä viestinnän tärkeyden ja orgaaninen verkko taas epäsäännöllisyyden sekä tärkeimpänä ominaisuutena pidetyn osaamisen jakamisen ja vapaamuotoisuuden. Kehittämisverkosto nähdään oppimisen ja kehittämisen pohjana, eikä sillä välttämättä ole konkreettista tavoitetta. Tavoitteen luominen ja yhteisen kielen löytäminen kuitenkin koetaan tarpeellisena verkoston kasvulle. Verkoston toiminta saattaa olla joko organisaatioiden välistä tai sitten organisaation sisällä tapahtuvaa kanssakäymistä. (Suominen ym. 2007, 2-4.)

2.3 Verkostoituminen

Verkostoituminen on tavallista päivittäistä kanssakäymistä syvempää sekä monimuotoisempaa. Sen tarkoituksena on tuoda usein kummallekin osapuolelle esimerkiksi osaamisen vahvistamista, kehitystä, tiedon hankintaa ja oppimista. Näitä kaikkia ominaisuuksia myös haetaan kun tavoitellaan onnistunutta verkostoitumista. Onnistunut verkostoituminen luo luotettavia ja pitkäaikaisia suhteita tekijän ympärille. (Hakanen ym. 2007, 23.)

Verkostoituminen koetaan tämän hetken työelämässä ja työllisyystilanteessa lähes kansalaisvelvollisuudeksi, sillä uusiutuminen ja verkostoituminen ovat menestyksen avaimia tänä päivänä.

Verkostoituminen vaatii sosiaalisia taitoja ja näistä erityisesti ulospäin suuntautuneisuutta. Ulospäin suuntautuneisuutta tärkeämmäksi persoonan ominaisuudeksi koetaan kuitenkin tilannetaju ja vireys hyödyntää verkostoituminen tilanteissa. Onneksi näitäkin ominaisuuksia on mahdollista oppia ja kasvattaa esimerkiksi erinäisten konsulttien ja kurssien kautta. (Koskela ym. 2007, 50, 120.)

2.4 Verkostokyvykyys

Verkostoissa toimiminen vaatii erityisiä luonteenpiirteitä. Nämä luonteenpiirteet ovat joko opittuja tai jo henkilöllä valmiiksi luonnostaan. Kyseisen henkilön on pystyttävä rakentamaan suhteita, joiden perusta koostuu luottamuksesta, kommunikaatiosta ja sitoutumisesta. Tätä taitoa kutsutaan verkostokyvykyydeksi ja on tällä hetkellä erittäin oleellinen osa työelämää ja työllistymistä. Verkostokyvykyuden omaavan henkilön on kuitenkin pystyttävä myös ymmärtämään verkkoa johon hän kuuluu ja osattava tulkita sen rakennetta, verkon laatua ja kognitiivista dimensiota, jolla tarkoitetaan onnistunutta vuorovaikutusta yhteisen kielen kautta ja kykyä tulkita toista. Mitä lahjakkaampi yhteistyökyvykäs henkilö on kyseessä, sitä parempi ja tuloksellisempi on verkoston toiminta. (Hakanen ym. 2007, 34.)

3 KANSAINVÄLISYYDEN LINJAUKSET ERI TASOILLA

Tässä kappaleessa tarkoituksena on käydä läpi eri organisaatioiden kansainväliset linjaukset, Euroopan unionista lähtien Suomen valtion kautta lopulta ammattikorkeakoulun tasolle. Euroopan unioni toimii kattoorganisaationa kansainvälisyyden vaatimuksissa eri oppilaitoksissa ja näin ollen oppilaitoksien omien linjauksien on seurattava niitä. Linjaukset menevät laajemmasta näkökulmasta tarkempaan ja opiskelijälähtöisempään.

3.1 Euroopan unionin taso

Vuonna 2010 Euroopan unioni hyväksyi Eurooppa 2020-strategian. Merkittävimmäksi asiaksi strategiassa nousi koulutuksen kehittäminen ensimmäistä kertaa yhdeksi viidestä yleistavoitteesta. (CIMO 2014b.) Näitä viittä tavoitetta varten luotiin seitsemän lippulaivahanketta, joiden avulla oli tarkoitus edistää kyseisiä tavoitteita. Jokainen näistä hankkeista linkittyi toisiinsa jollakin lailla ja tällä tavalla ne tukivat toisiaan. (Euroopan komissio 2012.)

Lippulaivahankkeista yksi painottui erityisesti koulutukseen ja sen kansainvälisiin tehtäviin. Hanke oli nimeltään Nuoret liikkellä-aloite, englanniksi Youth on the move. Tavoitteena hankkeessa oli parantaa koulutuksen tasoa ja opetuksen laatua, mutta myös lisätä oppilaitoksien kansainvälistä houkuttelevuutta. Nämä tavoitteet mahdollistaisivat paremmat opiskelijoiden sekä harjoittelijoiden liikkuvuuden tasarvoisessa EU:ssa. (Euroopan komissio 2010.)

Toinen samankaltainen hanke järjestettiin jo vuonna 1999, nimeltään Bolognan prosessi. Bolognan prosessin tarkoituksena oli luoda yhteinen eurooppalainen korkeakoulutusalue eli EHEA, European Higher Education Area. Hankkeella haluttiin lisätä muun muassa henkilöstön sekä opiskelijoiden liikkuvuutta ja tavoitteeksi asetettiinkin vuodelle 2020, että vähintään 20 % Euroopan korkeakoulutusalueelta valmistuneista on joko suorittanut harjoittelujakson tai opiskellut ulkomailla. Liikkuvuutta haluttiin

edistää muun muassa mahdollisilla apurahoilla Erasmus- ohjelman kautta sekä käyttämällä Euroopan sisäistä opintopiste järjestelmää ECTS, englanniksi European Credit Transfer and Accumulation System. (CIMO 2014a).

3.2 Valtion OPM:n taso

OPM:n linjaukset tulevat suurilta osin Euroopan unionin linjauksista, mutta omiakin vaatimuksia OPM on laatinut. Esimerkiksi yliopistojen tuloksellisuusrahoituksen yhtenä vaatimuksena on kansainvälisyyden harjoittaminen. OPM myös rahoittaa ammattikorkeakoulujen valtakunnallisia kehittämishankkeita, joilla pyritään tukemaan ja kehittämään ammattikorkeakoulujen kansainvälisyyttä. (OPM 2015.)

Vuonna 2009 silloinen opetusministeri Henna Virkkunen kannusti lisäämään kansainvälisyyttä korkeakouluissa ja oli huolestunut opiskelijoiden vaihtoon lähtemisen kiinnostuksen laskeneen huolestuttavasti. Tavoitteeksi Virkkunen linjasi kolme päätavoitetta vuoteen 2015 mennessä: kansainvälisen liikkuvuuden kaksinkertaistamisen, korkeakoulututkintoihin kansainvälistymistä tukevan osion liittäminen sekä tutkinto-opiskelijoiden ulkomaalaisprosentin nostaminen 4 prosentista eurooppalaiseen keskiarvoon 7 prosenttiin. (OPM 2009b.)

Suomen lakipykälissä ei erityisesti kansainvälisyyttä ole määritelty. Ainoastaan ammattikorkeakoululain ensimmäisessä luvussa kuudennessa artiklassa mainitaan yhteistyö toimintaympäristöjen kanssa, jossa määrätään ammattikorkeakoulun tehtäviään suorittaessa oltava yhteistyössä myös ulkomaisten ammattikorkeakoulujen kanssa. (Ammattikorkeakoululaki 932/2014, 6§.)

3.3 LAMKin taso

Noin kahden vuoden välein ammattikorkeakoulut ja OPM laativat keskenään tavoitesopimukset. Viimeisimmän tavoitesopimuksen LAMK on laatinut vuosille 2013–2016. Jokaisen tavoitesopimuksen puolesta välissä OPM antaa palautteen toteutuneista tavoitteista. Viimeisin näistä palautteista on julkaistu vuonna 2011, uusimmasta tavoitesopimuksesta kirjallista palautetta ei ole vielä julkaistu. (OPM 2015.)

Tässä tavoitesopimuksessa painotetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyön kasvattamista. Lisäämällä yhteisiä tutkimushankkeita ja tuottamalla yhteistä infrastruktuuria luodaan uudenlaisia kansainvälisiä yhteistyö mahdollisuuksia perustutkimuksen, soveltavan tutkimuksen sekä yritysten tutkimus- ja kehitystoiminnan välille. Näiden tavoitteiden saralta on OPM luvannut lisätä kansainvälistä tutkimusrahoitusta. (OPM 2013.)

Korkeakoulujen yhteistyön lisäksi Suomen akatemian, CIMOn ja OPM:n tarkoituksena on vahvistaa yhteistyötään ja tällä lisätä kansainvälistä verkostoitumista ja liikkuvuutta. Tukemalla vaihto-opiskelijoiden integroitumista Suomeen ja korkeakoulu yhteisöön, on korkeakoulujen tarkoitus lisätä suomen kielen sekä kulttuurin opetusta vaihto-opiskelijoiden opintoihin. Kehitystoiminnassa tärkeäksi nähtiin myös ulkomailla olevien yhteistyökorkeakoulujen kotikielen opetuksen lisäämisen opinnoissa. Kansainvälistä rekrytoimista henkilöstössä, opettajissa sekä tutkijoissa on tuettava ja mahdollistettava enemmän tavoitesopimuksen mukaisesti. (OPM 2013.)

LAMKin omassa kansainvälistymisstrategiassa linjataan lähes samoja tavoitteita kuin OPM:n yhteistyöllä tehdyssä tavoitesopimuksessa. Kansainväliseen tutkimus-, kehitys- ja innovointitoimintaan eli TKI-toimintaan on lisätty vieraskielisten julkaisujen kasvattaminen. LAMK ei julkaise kaikkea viestintää ja tiedotusta kaksikielisenä. LAMKin lähimmät alueelliset kumppanit kansainvälisellä puolella ovat Helsingin yliopisto, Lahden yliopistokeskus, FUAS- yhteistyö ja Salpaus. (LAMK 2013a.)

3.4 LAMKOn ohjeistus kansainvälisyyteen

LAMKIn opiskelijakunnan tehtävänä on koulun opiskelijoiden edunvalvonta ja osaksi tätä kuuluu tutortoiminta ja näin ollen myös kv-tutortoiminta.

Opiskelijakunnan nimi on LAMKO ja sille on luotu itsehallinto, joka mahdollistaa parhaimman ja tehokkaimman opiskelijoiden edunvalvonnan.

LAMKOn kansainvälisyys painottuu vaihto-opiskelijoiden tukipalveluihin, edunvalvontaan sekä vieraskielisten opiskelijoiden vapaa-ajan toiminnan toteuttamiseen, mukaan lukien vaihto-opiskelijat sekä degree-opiskelijat.

LAMKOn hallituksen kv-vastaavan tehtävänä on huolehtia jokaisen koulutusalan omista kv-vastaavista. Koulutusalojen kv-vastaavien on vastaavasti taas huolehdittava kv-tutoreista. Koulutusalojen kv-vastaavat tapaavat hallituksen kv-vastaavan kanssa kerran kuussa ja keskustelevat mahdollisista haasteista ja onnistumisista. Näin saadaan luotua tukiverkosto ja –palvelutoiminta vaihto- sekä degree-opiskelijoille. (LAMKO 2014b.)

LAMKOn toteuttama kansainvälisen tutorin opas on käsikirja jokaiselle aloittelevalle kv-tutorille. Oppaassa määritellään hyvän kv-tutorin luonteenpiirteet ja kuinka hänen on toimittava vaihdon alussa, lopussa ja sen aikana. (LAMKO 2014b.)

4 TUTOROINTI

Tämän kappaleen tarkoitus on kertoa tutortoiminnan käsitteistä yleisesti sekä kansainvälisellä tasolla. Kappaleessa käydään läpi kv-tutortoiminnan haasteita sekä onnistumisia ja kerrotaan, mistä vaihto-opiskelijat eri korkeakouluihin tulevat. Viimeisessä alakappaleessa esitellään lähes jokaisen vaihto-opiskelijan kokema kulttuurishokki ja sen vaiheet.

4.1 Tutortoiminta

Tutortoiminta luotiin aluksi tukemaan opettajien sekä koulun henkilökunnan tehtäviä opetuksen suhteen. Tutorien avulla pystyttiin keventämään opettajien työtä tarkkailussa oppilaiden opetuksen suhteen. Kyseessä oli usein vanhemman vuosikurssin opiskelija, jonka tehtävänä oli opastaa ja auttaa nuorempaa opiskelijaa esimerkiksi koulutehtävien ymmärtämisessä sekä tekemisessä. Tutor oli siis linkki koulun ja opiskelijan välillä ja näin auttoi luomaan pysyvämmän kouluuyhteisön sekä kehittämisverkoston. (Mac Donald 1994, 3.)

Aluksi tutortoiminta oli osa koulujen luomia ja rahoittamia erilaisia ohjelmia, ja näin se koettiin olevan yhtä tärkeä kuin esimerkiksi kahvilat kouluympäristössä (MacDonald 1994, 16). Nykyään ammattikorkeakouluissa tutortoiminta on kyseisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan vastuulla ja näin se pääsee kehittymään ja kasvamaan paremmin, kun toiminnasta päättävät opiskelijat sekä koulun henkilökunta.

Tutortoiminta on laajentunut erilaisiin aihepiireisiin, kuten kansainvälisyys-, vertais-, markkinointi- ja liikuntatutortoimintaan (LAMKO 2015). Tehtävä tutorina sekä sen työn vastuun kantamisena on kasvanut kokonaisvaltaisemmaksi kokemukseksi pelkästä opetuksen tukemisesta lähes pysyvään ystävyysuhteen luomiseen.

4.2 Kv-tutorointi

Kansainvälinen tutorointi koetaan kokonaisvaltaisempaan kuin mikään tutoroinnin muoto. Tutorin on luotava tutoroitavaan tai tutoroitaviin, auttava, opastava ja suomalaiseseen kulttuuriin integroiva kaksisuuntainen ystävyysuhde, joka alkaa ja loppuu vaihtoa edeltävänä aikana ja sen jälkeen. (Koivisto 2007, 46.)

Kansainvälinen tutor ottaa yhteyttä hänelle jaettuihin tai jaettuun opiskelijaan jo hyvissä ajoin ennen vaihtoa. Tutor luo ikään kuin ystävyysuhteen henkilöön ketä hän ei edes ole vielä tavannut. Toivottavaa on että yhteydenpito jatkuu opiskelijan täällä ollessa että hänen lähtönsä jälkeenkin. (Koivisto 2007, 47.) Tutorin on luotava miellyttävä kokemus vaihto-ajasta ja näin ollen markkinoida samalla omaa korkeakouluun tuleville mahdollisille vaihto-opiskelijoille.

Kansainvälisen tutorin tuki ensimmäisten viikkojen aikana on tärkeää, sillä vaihto-opiskelija tekee ensimmäiset kontaktinsa näinä päivinä. Nämä kontaktit kestävät pääosin koko opiskeluajan ja sen jälkeen. Tutor ja koulun henkilökunta ovat usein vaihto-opiskelijan ainoita paikallisia kontakteja, ellei korkeakoulu ja kv-tutorit harjoita aktiivisempaa integroitumista. (Taajamo 2005, 43.)

Tutoriksi joutuu usein hakemaan. Nämä hakukelpoiset opiskelijat käyvät hakuprosessin läpi, joskus kuitenkin osa hakijoista ei täytä yhtä tärkeimmäksi koettua kriteeriä, niin sanottujen monikulttuuristen taitojen omaamista. Tästä moniosaisesta taidosta on erilaisia tulkintoja, kuitenkin tiivistettynä se koostuu viidestä eri ominaisuudesta: kulttuurinen empatia, ennakkoluulottomuus, emotionaalinen vakaus, joustavuus ja sosiaalinen aloitekyky/rohkeus. Nämä ominaisuudet koskevat usein myös korkeakoulun vaihto-opiskelijoita, koska he ovat hakeutuneet tilanteeseen, jossa haluavat kokea toisenlaisen kulttuurin ja oppia siitä. (Taajamo 2005, 44-45.)

Aktiivisuus koetaan yhtenä suurimmista haasteista, mitä tulee kansainväliseen tutorointiin. Ajoittain vaihto-opiskelija saattaa olla passiivinen, mutta yhdistettynä aktiiviseen tutoriin, voi tämä aktivoida vaihto-opiskelijaa. Tärkeää korkeakoulukulttuurissa ja erityisesti kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden suhteen on heidän itsensä aktivoiminen esimerkiksi tapahtumien tuottamiseen (Taajamo 2005, 43). Monesti kuitenkin korkeakoulujen kyselyt saattavat paljastaa passiivisuutta myös tutoreiden osalta, kokemukset vaihtelevat laidasta laitaan.

Korkeakoulujen resurssit eivät usein riitä panostamaan erityisesti vaihto-opiskelijoihin, jotka usein ovat vain yhden lukukauden opiskelijoita. Panostus painottuu vahvasti degree-opiskelijoihin, jotka viettävät useamman lukuvuoden korkeakoulussa. Tällä tavoin suomalaisista kontakteista jää usein vain pintapuolinen näkemys ja vastuu kokonaiskuvasta kaatuu kansainvälisyydestä vastaaville henkilökunnan jäsenille sekä opiskelijakunnalle että kv-tutoreille. Moni korkeakoulu ja opiskelijakunta kokeekin hyväksi palkata henkilö, joka vastaa lähes yksin vaihto-opiskelijoiden edunvalvonnasta kansainvälisten palveluiden henkilökunnan kanssa (Koivisto 2007, 47).

4.3 Tutorkoulutus ja perehdyttäminen

Perehdytys ja koulutus usein liitetään työelämään, siksi monet lait on säädetty työelämän perehdytyksen mukaisesti, mutta mahdollistavat soveltamisen vaikkapa kouluelämään ja näin ollen tutortoimintaan. Sanalla perehdytys tarkoitetaan tehtäväkohtaista työhönopastusta. Sen tarkoitus on myös luoda organisaatiokuvaa, tässä tapauksessa korkeakoulukuvaa toiminnasta sekä itse organisaation toiminnasta, joka välittyy nopeasti vaihtuvien työntekijäryhmien, esimerkkinä tutoropiskelijoiden mukana. (Liski, Horn & Villanen 2007.)

Monissa tapauksissa tutoreiden koulutuksesta ja perehdyttämisestä vastaa, joko oman ammattikorkeakoulun kv-henkilökunta tai kyseisen ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan kv-henkilöt. Joissakin tapauksissa

koulutuksesta vastaavat kummatkin tahot, joko erillisillä omilla koulutuksilla tai yhteistyön muodossa. Perehdytyksen sekä koulutuksen tarkoituksena on auttaa ja opastaa työntekijää tai tutoria ymmärtämään omaa osuuttaan työtehtävässä, mutta myös tietämään mitä tuleva työtehtävä vaatii (Liski, Horn & Villanen 2007).

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty, eli hyvin suunniteltu perehdytys on oletettavasti jo puoliksi tehty työ ja lopusta vastaa työntekijä tai tutor itse. Hyvin suunniteltu perehdytys on helppo käyttää uudelleen ja päivittää esimerkiksi sähköisessä muodossa oleva perehdytysopas (Österberg 2014, 118). Monet opiskelijakunnat ovatkin teettäneet tai tehneet niin sanottuja ohjaussuosituksia ja oppaita näitä tutorryhmiä varten. Oppaiden tarkoitus on nopeuttaa perehdytystä ja helpottaa tutorin tiedon etsintää.

Tehokas ja suunnitelmallinen perehdyttäminen lähtee vahvasta perustasta. Kouluttajan on luotava helposti omaksuttava materiaali, johon tutorin on päästävä käsiksi ennen varsinaista koulutuspäivää. Näin ollen tehokkuus maksimoidaan ja kouluttajan työ helpottuu, kun tutor on tutustunut jo materiaaliin ennestään. Koulutusmateriaalin on oltava helposti löydettävissä sekä päivitettävissä esimerkiksi sähköisenä materiaalina. (Kangas & Hämäläinen 2007, 4-7.)

Usein tehokkaasti hoidettu perehdyttäminen lisää tutorin itsevarmuutta ja vaikuttaa motivaatioon sekä jaksamiseen. Pahimmassa tapauksessa nuo vaikutukset voivat muuttua päinvastaisiksi, jos koulutus ei ole järjestelmällinen, looginen ja suunnitelmallinen. Parhaimmassa tapauksessa tutorkoulutus on vuorovaikutuksellista oppimista, kyselemistä, keskustelua, kuuntelemista ja kouluttajilta sekä vastaavilta tuen antoa (Kangas & Hämäläinen 2007, 17).

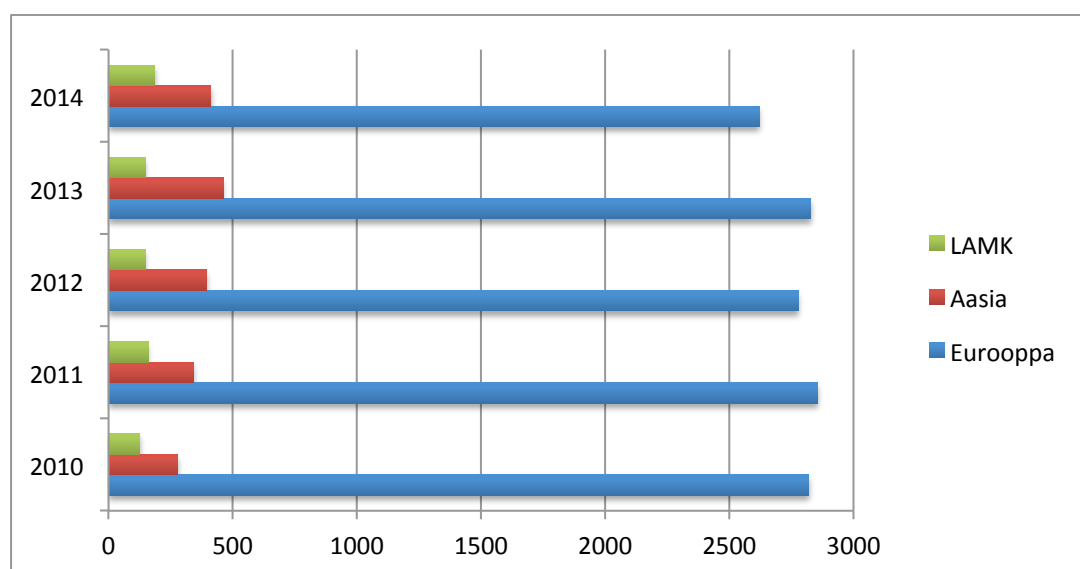
4.4 Vaihto-opiskelijat

Yhteensä vuonna 2014 ulkomailta Suomeen nuorten koulutukseen saapuneiden ammattikorkeakouluopiskelijoiden määrä oli 3165 opiskelijaa. Vaihto-opiskelijoiden määrä on hiljalleen noussut vuodesta

2010, mutta viime vuoden aikana vaihto-opiskelijoiden määrässä tapahtui pieni notkahdus. Suosituimmat Suomeen tulevien opiskelijoiden maanosat ovat Eurooppa 2620 opiskelijalla ja Aasia 411 opiskelijalla. (Vipunen 2014.) Ammattikorkeakouluissa yli 3kk opiskelijavaihtoliikkuvuutta oli eniten liiketalouden ja hallinnon sekä sosiaali- ja terveystieteiden puolella. Aktiivisin vastaanottaja-ala oli liiketalous ja hallinto. Eniten vaihto-opiskelijoita vastaanottavia ammattikorkeakouluja oli Länsi-Suomen alueella. (Garam 2014, 3.)

LAMKin vaihto-opiskelijamäärät nousivat vuosina 2010 ja 2011, mutta laskivat hieman vuosina 2012 ja 2013. Huima nousu tapahtui vuonna 2014 lähes neljälläkymmenellä vaihto-opiskelijalla. Noin 80% vuoden 2014 LAMKin vaihto-opiskelijoista olivat Euroopasta ja noin 10% olivat Aasiasta saapuneita. (Vipunen 2014.)

Kuviossa on nähtävillä kaikki LAMKin vaihto-opiskelijat ja muiden suomalaisten ammattikorkeakoulujen sekä Euroopasta että Aasiasta tulleet vaihto-opiskelijat.

TAULUKKO 7 Euroopasta, Aasiasta Suomeen tulleiden ja erikseen LAMKiin tulleiden vaihto-opiskelijoiden lukumäärä (Vipunen 2014).

Suomessa vaihto-opiskelijoita valvovat ja rekisteröivät opetushallitus ja OPM. Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen listaa vuosittain

kansainvälisyyden liikkuvuuden Suomeen tulevien ja täältä lähtevien opiskelijoiden määrät. (Vipunen 2015.)

Suomeen on mahdollista hakea vaihto-opiskelijoiksi monien vaihto-ohjelmien kautta muun muassa, Erasmus, Nordplus, FIRST, Fulbright ja North-South-South-ohjelma, tarjoavat vaihtopaikkoja. Monet korkeakoulut ympäri maailmaa ovat myös sopineet keskenään yhteistyösopimuksia, jolloin molemmat korkeakoulut niin sanotusti vaihtavat opiskelijoita määrättyksi ajaksi. Nämä yhteistyökorkeakoulut ovat usein Euroopan ulkopuolisia ja sisään otettavien opiskelijoiden määrä on oltava sama kuin lähtevien.

4.4.1 Erasmus

Tunnetuin näistä vaihto-ohjelmista on Erasmus. Erasmus on vuonna 1987 perustettu ohjelma, jonka tarkoituksena oli lisätä Euroopan sisäistä kansainvälistä liikkuvuutta sekä opiskelijoiden että opettajien kesken. Ohjelmaan kuuluvat ETA-alueen maat, Turkki ja vuodesta 2012 Makedonia, mutta vain lähtömaana. (Euroopan komissio 2015.)

Vuonna 2014 Euroopan unioni uudisti Erasmus ohjelmaa ja lisäsi siihen uusia ominaisuuksia. Uuden ohjelman nimi on Erasmus+ ja tämä yhteistyöohjelma on lanseerattu vuosille 2014 – 2020. Ohjelmassa on haluttu uutena ominaisuutena lisätä ja kasvattaa eurooppalaisten ja Euroopan ulkopuolisten kumppanuusmaiden välistä liikkuvuutta ja yhteistyötä. Aikaisempi Erasmus ohjelma painottui vain Euroopan ja siihen kuuluneiden maiden opiskelijoiden liikkuvuuteen. (Cimo 2015.)

Erasmus-ohjelman kautta on tähän asti Suomesta lähtenyt opiskelijavaihtoon yli 60 000 opiskelijaa, kun taas Suomeen saapuneiden määrä on lähes 20 000 opiskelijaa enemmän. Viime vuosina opiskelijavaihtojen määrä Erasmus- ohjelmassa on noussut maltillisesti, vaikka EU:n myöntämän tuen määrä laskikin viime lukuvuonna 0,4 miljoonaa. EU myönsi viime lukuvuonna Erasmus- ohjelmalle 9,3

miljoonaa euroa, näillä rahoilla myönnetään muun muassa ohjelmaan osallistuville apurahaa vaihdon ajaksi. (Cimo 2015.)

Erasmus-ohjelman tueksi syntyi Erasmus-oppilaiden ja opiskelijoiden toimesta Erasmus Student Network eli ESN. ESN:n tehtävä on tukea opiskelija-vaihtoa ja he toimivatkin kolmella eri tasolla, eli paikallisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Yksi tärkeimmistä tehtävistä on juuri opiskelijan integroitumisen tuki sekä käytännön että sosiaalisen tuen kautta. ESN koostuu lähes kokonaan vapaaehtoisista opiskelijatoimijoista ja sillä onkin 37:ssä maassa toimipisteet, mukaan lukien Suomi. (ESN 2015.) Suomessa ESN-toimipisteitä on 16, mutta kaikki nämä eivät ole aktiivisia toimijoita (ESNFinland 2015).

4.4.2 Yhteistyönkoulujen vaihto-opiskelijat

Ammattikorkeakoulut tekevät muiden ulkomaalaisten ammattikorkeakoulujen sekä yliopistojen kanssa keskinäisiä vaihtosopimuksia, näin taataan sekä saapuvalla että lähtevälle vaihto-opiskelijalle maksuton opiskelu kyseisessä korkeakoulussa. Usein nämä vaihtosopimukset tehdään Euroopan ulkopuolisten korkeakoulujen kanssa, koska EU on taannut hyvät opiskelijavaihto-ohjelmat, että sopimuksia ei erikseen tarvitse tehdä. Sopimuksesta puhutaan usein käsitteellä bilateraalin sopimus (Aalto yliopisto 2015).

4.5 Vaihto-opiskelijan haasteet

Vaihto-opiskelijoiden haasteet alkavat usein jo lähtömaassa. Haasteet saattavat liittyä opiskelijan stereotypioihin ja olettamuksiin kyseistä maasta ja sen kansasta. Suurin haaste saattaa kuitenkin ilmetä vasta vaihtomaassa esimerkiksi kulttuurishokkina ja pahimmassa tapauksessa sosiaalisen kanssakäymisen puutteena muiden opiskelijoiden kanssa. Näissä tapauksissa tutortoiminnan ja tukipalveluiden tehtävät tulevat tärkeimmiksi opiskelijan integroitumisessa ja tukiverkoston luomisessa vaihtomaassa.

4.5.1 Kulttuurishokki

Yleisin määritelmä kulttuurishokista on lokeroida se neljään vaiheeseen, kuherruskuukausi, kynnysvaihe, sopeutuminen ja paluushokki, kuten nähtävissä Kuviossa 8. Kuherruskuukauden aikana kaikki uudet asiat nähdään jännittävinä sekä vaihtomaa koetaan eksoottisena. Opiskelijalta katoaa niin sanottu todellisuuden taju, kun vieras kulttuuri nähdäänkin täydellisenä ilman huomaamatta sen huonoja puolia. Nämä huonot puolet hiljalleen huomataan ja näin siirrytäänkin kynnysvaiheeseen, jossa opiskelijaa alkaakin ärsyttämään pienetkin käytännön asiat. Tämän vaiheen tyypillisimmät oireet ovat koti-ikävä, masennus ja väsymys. Kynnysvaiheessa olisikin tärkeää aktivoida opiskelijaa, mutta myös opiskelijan aktivoitua itse. Aktivoituminen saattaisi ylläpitää opiskelijan innostusta vaihtomaata kohtaan ja näin auttaa päästä häntä yli nopeammin kynnysvaiheesta. (LAMKO 2014b.)

KUVIO 8 Kulttuurishokkivaiheet.

Kolmas vaihe on sopeutuminen. Opiskelija alkaa kynnysvaiheen jälkeen hiljalleen tottumaan sekä sopeutumaan vaihtomaan eri normeihin ja tapoihin. Uusi kulttuuri alkaa tuntua kotoisalta ja normaalilta. Jotta opiskelija voi saavuttaa tämän vaiheen, on hänen kuitenkin päästävä kynnysvaiheesta yli. Viimeisenä vaiheena opiskelija saattaa kokea paluushokin, joka usein vasta tapahtuu opiskelijan saavuttua takaisin kotimaahan. Paluushokki-vaihe saattaa alkaa kuitenkin jo vaihtomaassa,

kun opiskelija valmistautuu lähestyvään takaisinpaluuseen. Opiskelijalle tämä vaihe saattaa olla kaikista rankin ja väsyttävin. Paluushokin kokenut saattaa joutua etsimään uudelleen paikkansa omassa kulttuurissa ja yhteisössä, ja näin ollen omien normien löytäminen vaikeutuu. (LAMKO 2014b.)

4.5.2 Integroiminen

Tässä tapauksessa integroimisella tarkoitetaan vaihto-opiskelijan sopeuttamista vaihto-maahan, sen tapoihin ja kulttuuriin. Vaihto-opiskelijoiden suhtautumisesta integroimiseen on monenlaisia tulkintoja, yksi näistä on jakaa vaihto-opiskelijan kokemus kahteen kategoriaan, turistiin ja oppijaan. Turisti usein keskittyy hyvin vähän koulunkäyntiin ja uusien pitkäaikaisten sosiaalisuhteiden luomiseen. Turistin tapa viettää vaihto-aika painottuu enemmän esimerkiksi paikalliseen yöelämään ja matkusteluun lähialueilla. Motivaatio koulunkäyntiin lakkaa ja halu palata kotimaahan kasvaa vähäisen integraation takia. Turistin on selvästi vaikeampi palautua kulttuurishokista ja näin ollen sopeutuminen on lähes olematonta vaihto-maahan. (Koskinen & Tossavainen 2002, 503.)

Oppijan tapa taas on luoda omien kiinnostusten kautta pitkäaikaisia sosiaalisia suhteita paikallisiin opiskelijoihin usein näissä tapauksissa tutoreihin. Vaihto-opiskelun päätyttyä oppija-opiskelija onkin sopeutunut jo hyvin vaihtomaahan, ja ei ole tyytyväinen lähestyvään kotimaahan paluuseen. (Koskinen & Tossavainen 2002, 503-504.) Jokainen vaihto-opiskelija on kuitenkin yksilö ja nämä jakaumat eivät päde jokaiseen opiskelijaan.

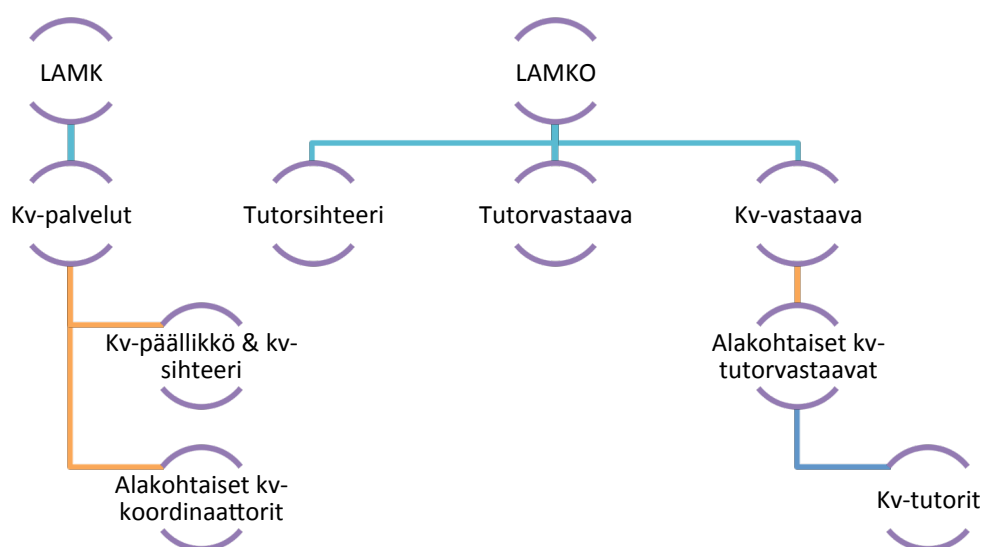
Integroimisella on erityisesti lyhytaikaiselle vaihdolle tärkeä vaikutus. Lyhyessä ajassa opiskelijan ystävyssuhteet saattavat keskittyä vain toisiin vaihto-opiskelijoihin ja yhteiseksi kieleksi jääkin vain englanti, jolloin tutustuminen ja sopeutuminen isäntäkulttuuriin jää vähäiseksi. Näissä tapauksissa tulee esille kuinka tärkeää on esimerkiksi yhteisten

kurssien pitäminen muiden kanta-opiskelijoiden kanssa kyseisessä vaihtomaassa. (Koivisto 2007, 46.)

Korkeakoulut helpottavat vaihto-opiskelijoiden integroitumista vaihtomaahan järjestämällä orientaatiojaksoja. Orientaatiolla tarkoitetaan tiettyä ajanjaksoa, jolloin vaihto-opiskelijalle esitellään kyseisen vaihtomaan ja –kaupungin tärkeinä pidettyjä tietoja. Orientaatiojakso saattaa kestää parista päivästä jopa kahteen viikkoon, tämä riippuu hyvin paljon korkeakoulun aktiivisuudesta sekä resursseista. Tämän jakson aikana opiskelija tutustuu vaihtomaan kulttuuriin ja tutorin opastuksella käytännön asioihin kyseisessä kaupungissa. Orientaatio on esiaste lyhytaikaisen vaihto-opiskelijan integroimiseen vaihtomaassa. (LAMK 2014.)

5 TUTKIMUS - LAMKON KANSAINVÄLINEN TUTORTOIMINTA

LAMKin kansainvälisestä tutortoiminnasta vastaavat koulun kansainvälisten palveluiden henkilökunta ja opiskelijakunta LAMKO. Kumpikin näistä tahoista vastaa omasta osastaan kansainvälisessä toiminnassa. LAMKO ohjaa tutortoimintaa, joka taas tukee kansainvälisten palveluiden tarjoamaa toimintaa ja palveluita vaihto-opiskelijoille. (LAMK 2015.) Kuviossa 9 on nähtävillä rinnakkain kummankin tahon hierarkia.

KUVIO 9 LAMKin ja LAMKOn kv-hierarkia.

LAMKissa kansainvälisistä palveluista vastaa kv-päällikkö ja kv-sihtööri. Jokaisella alalla on oma kv-koordinaattori ja joillakin aloilla on myös opiskelijavaihdon koordinaattori. Näiden edellä mainittujen työtehtävien tarkoitus on tukea vaihto-opiskelijaa koulun käytännön asioissa, kun taas tutoreiden toiminta on tukea enemmänkin opiskelijaa vapaa-aikana ja koulun ulkopuolella. LAMKin opiskelijakunnassa LAMKOssa toimii vaihto-opiskelijoita varten tutorsihtööri, joka on LAMKOn palkkaamaa henkilökuntaa, kun taas kv-vastaava ja tutorvastaava ovat osa opiskelijakuntaa. Jokaisella alalla on oma kv-tutorvastaava, joiden tehtävä on tukea LAMKOn kv-vastaavan tehtävää ja saada hallitumpi tutortoiminta alakohtaisesti.

5.1 LAMKOn kansainvälinen tutorkoulutus ja perehdyttäminen

Vuosittain noin 120 tutoria koulutetaan LAMKissa eri tehtäviin, näistä noin kymmenesosa on kv-tutoreita. Koulutus koostuu kahdesta vaiheesta, joihin kumpaankin kv-tutorin on hyvä osallistua, ja toisessa näistä onkin läsnäolopakko. Ensimmäinen osa koulutuksesta koostuu luennoista, workshopeista ja ryhmätehtävistä, toinen osa toteutetaan taas leirin tai ryhmäytymisen muodossa. Leirin tarkoitus on luoda yhteishenkeä kv-tutoreiden välille ja näin saada verkosto eri alojen kv-tutoreiden kesken tiiviimmäksi. Leirille ja usein koulutuksiin osallistuvat LAMKOn tutorsihteerit, kv-vastaava ja alakohtaiset kv-tutorvastaavat sekä LAMKIn kv-koordinaattorit ja kv-sihteerit. (LAMK 2014.)

Opiskelija sitoutuu toimimaan kv-tutorina kaksi lukukautta ja merkitsee toiminta-aikansa tutorpäiväkirjaan. Osallistumisien ja työtuntien merkinnöillä opiskelijalle voidaan myöntää opintopisteitä tutortoiminnasta, joissakin korkeakouluissa tutortoiminnasta maksetaan opiskelijoille palkkaa, mutta LAMK ei näin toimi. Hyväksytty kv-tutor joutuu allekirjoittamaan kv-tutor -sopimuksen, jossa hän sitoutuu vaitiolovelvollisuuteen ja toimimaan kv-tutorina nämä kaksi lukukautta. (LAMKO 2014b.)

Kv-tutoreille jaetaan tutorkoulutuksen aikana kansainvälinen tutor-opas, joka on toteutettu englannin kielellä. Toteutus on englannin kielellä siksi, että usein kv-tutorkoulutuksessa koulutetaan myös degree-opiskelijoiden tutorit. Oppaassa käydään vaihe vaiheelta läpi, mitä kv-tutorin tehtäviin kuuluu ja kuinka se näkyy esimerkiksi kalenterikuukausissa. (LAMKO 2014b.) Oppaan tukena toimii myös niin sanottu hiljainen tieto eli tavat ja toteutukset siirtyvät toiselta opiskelijalta toiselle, ilman opasta. Kv-tutoreiden rekrytointi toteutetaan niin että joka lukukausi haetaan uusia tutoreita ja tällä lailla taataan limittäinen vaihtuvuus. Limittäinen vaihtuvuus helpottaa tiedonsiirtoa kv-tutoreiden kesken kun vanhojen opiskelijoiden on mahdollista opettaa ja tukea uusia opiskelijoita.

5.2 LAMKOn kansainvälinen toiminta LAMKin kansainvälisten palveluiden tukena

LAMKin kansainvälisten palveluiden tarkoitus on kehittää ja hallita kansainvälistä toimintaa koko ammattikorkeakoulussa, yksi osa näistä palveluista on vaihto-opiskelijoiden orientaation ja kotouttamisprosessin kehittäminen ja sen toteuttaminen. LAMK on orientaation toteutuksen suhteen Suomessa olevien ammattikorkeakoulujen edelläkävijä. Normaalisti vaihto-opiskelijoille syksyllä toteutettava orientaatio koostuu noin kahdesta tiiviistä päivästä, mutta LAMKissa se toteutetaan kahdessa viikossa. Tähän kahteen viikkoon sisällytetään, suomen kielen ja kulttuurin opiskelua ja käytännön asioiden sekä Lahden kaupunkiin tutustumista. (LAMK 2014.) Lukukauden takia toteutettava orientaatio keväällä saapuvien vaihto-opiskelijoiden suhteen on edelleen vain kaksi päivää. Loppuva joululoma ja alkava kevätlukukausi eivät anna periksi korkeakoulukalenterissa pitämään niin laajaa orientaatiota.

5.3 Empiirinen tutkimus ja analyysi

Tämän alakappaleen tarkoitus on kertoa opinnäytetyön empiirisen tutkimuksen prosessista. Ensin kerrotaan tiedonhankintaprosessista ja sen analysoinnista. Syvemmälle mentäessä kerrotaan yksilö- ja ryhmähaastattelujen sekä kyselytutkimuksien ja tulkitsevan käsitetutkimuksen koontivaiheista. Lopuksi yhteenvetona käydään läpi tutkimuksessa esille tulleita onnistumisia sekä haasteita.

5.4 Tiedonhankintaprosessi

Tiedonhankinta koostui neljästä osasta, tulkitsevasta käsitetutkimuksesta eli niin sanotusta kirjoituspöytä tutkimuksesta, ryhmähaastattelusta, yksilöhaastattelusta ja kyselytutkimuksesta, joka on vaihto-opiskelijoille kv-palveluiden toteuttama vuotuinen palautekysely. Tutkimuksen hankintaprosessin runko koostui ryhmähaastattelusta, johon osallistuivat muotoilu- ja tekniikan alojen kv-koordinaattorit, LAMKOn tutorsihteri ja

LAMKin kv-palveluiden kv-sihtööri sekä kv-päällikkö. Paikalta puuttuivat liiketalouden ja sosiaali- ja terveysalan kv-koordinaattorit.

Ryhmähaastattelun tukena ja täydennyksenä käytettiin yksilöhaastatteluja opiskelijoilta.

Tiedonhankinta	Kirjoituspöytä-tutkimus	Ryhmä-haastattelu	Yksilö-haastattelu
Helmikuu 2015	X		
Maaliskuu 2015	X		
Huhtikuu 2015	X		
Elokuu 2015	X		
Syysky 2015	X	X	
Lokakuu 2015	X	X (Analyysi)	X & Analyysi
Marraskuu 2015	X		

TAULUKKO 1 Tiedonhankintaprosessi ajallisesti sekä sen analyysi

Ryhmähaastattelu toteutettiin 28. päivä syyskuuta ja se oli noin tunnin mittainen. Siihen osallistui LAMKin kv-koordinaattoreita, kv-palveluiden sekä LAMKOn kv-henkilökuntaa sekä LAMKin englanninkielisen kansainvälisen kaupan opettaja. Haastattelu suoritettiin LAMKin NiemiCampuksen tiloissa sijaitsevassa neuvotteluhuoneessa, joka sulki pois häiriötekijät. Keskustelu ja kysymykset taltioitiin pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta äänittäminen nähtiin tarpeellisena tukena kun kyse oli ryhmähaastattelusta. Äänittäminen tehtiin paikalla olleiden luvalla. Haastattelun teemoiksi nousi tutortoiminnan kehittäminen, tehokkaamman viestinnän ja verkoston luominen sekä avainhenkilöiden kohtaaminen ja tiedottaminen.

Yksilöhaastatteluun osallistuivat kaksi LAMKin opiskelijaa, joista kummatkin ovat toimineet LAMKOn kv-tutoreina. Toinen osallistujista on ollut vaihdossa, kun taas toinen on tällä hetkellä vaihdossa ja toimii samalla etänä LAMKOn kv-vastaavana.

Kysymykset ryhmä- ja yksilöhaastatteluissa olivat avoimia kysymyksiä, eli haastateltavat pysyivät itse määrittelemään, kuinka pitkä ja laaja vastaus kyseiseen kysymykseen vastattiin. Kyselytutkimuksessa on käytetty puolistrukturoituja kysymyksiä, joiden analysointi on helpompaa, kun vastausvaihtoehtoja on määrätty määrä.

Litterointi ryhmähaastattelussa toteutettiin puhtaaksi kirjoittamalla haastattelun aikana toteutetut muistiinpanot. Kirjoitettujen vastausten tukena käytettiin haastattelun aikana tehtyä äänitettä. Äänitteen tarkoitus oli helpottaa ja tarkistaa mahdollisen huonon käsialan tulkintaa muistiinpanoissa.

5.5 Tiedon analysointi

Seuraavassa kolmessa ala-kappaleessa käydään läpi tiedonhankinnan analysointi ja niiden prosessi. Tiedonhankinta koostui ryhmähaastattelusta, yksilöhaastattelusta ja kyselytutkimuksesta. Haastattelujen toteutus tapahtui syksyllä 2015, kun taas kyselytutkimus tehdään kaksi kertaa vuodessa kv-palveluiden toimesta LAMKin vaihto-opiskelijoille heidän lähtö-aikanaan. Tässä opinnäytetyössä käytettiin vain vuoden 2013 syksyn, 2014 kevään ja 2015 kevään kyselytutkimuksia.

5.5.1 Ryhmähaastattelu

Tässä alaluvussa käydään läpi ryhmähaastattelussa kysytyt haastattelukysymykset sekä niiden vastaukset. Vastaukset on tehty haastattelun aikana tehtyjen muistiinpanojen mukaan ja sen takia eivät kohdistu tiettyihin henkilöihin vaan lainaukset ovat ryhmähaastattelun yleiseltä tasolta.

1) Jos mietit kv-tutorointia oman työsi kautta, niin mitkä mielestäsi ovat hyviä ominaisuuksia kv-tutorilla?

Moni ryhmähaastattelussa olleista luetteli kv-tutorille ominaisuuksia, kuten sosiaalinen, oma-aloitteinen, aktiivinen ja hyvä kielitaito. Ominaisuudet mitkä tulivat esille ja ovat tärkeitä tämän tutkimuksen kannalta olivat, yhteistyökykyisyys ja empatia. Tutorin haluttiin myös olevan askeleen edellä tiedonannoista ja pystyvän viestimään tarvittavien verkostojen kanssa.

2) Millainen on sinusta onnistunut orientaatio kansainvälisille vaihto-opiskelijoille ja toteutuuko se LAMKissa?

LAMKissa nähtiin olevan muita ammattikorkeakouluja edellä orientaatioviikon suhteen ja erityisesti sen pituuden suhteen. Orientaatio on kahden viikon pituinen syksyllä, kun taas keväällä tulevien vaihto-opiskelijoiden orientaatio on vain kaksi päivää. Tämä haastateltavien mukaan asettaa vaihto-opiskelijat eriarvoisuuteen. Aiheutuva eriarvoisuus nähtiin mahdollisena kehityskohteena. Eriarvoisuutta on pyritty jo kehittämään järjestämällä keväällä tuleville vaihto-opiskelijoille toimintaa pitkin kevättä, mutta tämäkin nähtiin kehityskohteena, sillä koettiin että järjestettävää toimintaa ei ollut tarpeeksi. Yhtenäisyyttä eri alojen kesken toivottiin haastateltavien puolelta, joka nähtiin yhtenä eriarvoisuuden ja aikataulutusten takia hankaloittava tekijänä.

3) Millaista tukea annat omassa työssäsi tutoreille? Miten mielestäsi kv-tutorointia yleisesti LAMKissa tuetaan? Kehitysehdotuksia?

Opettajan näkökulmasta koettiin, että tukea ja ymmärrystä tutortoimintaa kohtaan voisi olla enemmän. Vuoropuhelu sekä opettajien että esimerkiksi kv-tutoreiden ja kv-vastaavan välillä koettiin tarpeelliseksi kasvattaa, koska se helpottaisi yhteistä päämäärää ja toimintaa verkostoissa. Yleisesti tutortoiminta on kehittynyt nopeasti ja tällä hetkellä se nähdään todella tarpeellisena kun opettajien ja henkilökunnan resurssit vähenevät. Näiden

vähentyneiden resurssien takia tutoreita osataan arvostaa enemmän. Haastattelun aikana nousi esille kehitysehdotuksena kuitenkin kv-koordinaattorin ja kv-tutoreiden ja –vastaavan vähäinen keskinäinen kohtaaminen. Verkon luominen jää avainhenkilöiden kanssa hieman pintapuoliseksi.

4) Miten yhteydenpito ja viestintä eri tahoilta on onnistunut? Onko parantamisen varaa, jos on miten parantaisit?

Kaikilla aloilla kv-tutortoiminta vaihtelee hyvin paljon ja riippuu usein kv-tutorvastaavan omasta aktiivisuudesta. Kaikki alat eivät ole toimineet yhtä aktiivisesti, ja osasyynä nähtiin markkinoinnin ja viestinnän puute sekä omien opiskelijoiden kiinnostus tutortoimintaa kohtaan yleisesti. Paremmen tiedottamisen ja rekrytoimisen toivossa on alakohtaisia tutoropettajia painostettu lisäämään informointia liittyen tutortoimintaan.

Kysymyksen aikana haastattelussa sivuttiin kv-tutorointiin liittyviä kriteereitä sekä kv-tutor haastattelujen valintaprosessia.

Haastattelussa tuli ilmi, että kv-tutor saattaa toimia ajoittain liian kapeakatseisesti avun annon ja tietotaidon suhteen, eli ei välttämättä auta eri alan opiskelijaa vain siksi koska hän on eri alan opiskelija. Ongelma nähtiin kehityskohteena ja siihen luvattiin puuttua.

5) Harjoitatko yhteistyötä kansainvälisissä asioissa muiden ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa? Kuinka se mielestäsi toimii ja miten sitä voisi kehittää?

Kaksi kertaa vuodessa LAMKO tapaa muiden opiskelijakuntien kv-vastaavia ja avainhenkilöitä. Tapaamisissa käydään omia toimintatapoja läpi ja näin pystytään hyödyntämään muidenkin opiskelijakuntien toimintaa. FUAS-yhteistyötä ollaan harjoitettu ja yhteisiä matkoja on toteutettu.

6) Kuinka tärkeänä näet lyhyen ajan vaihto-opiskelijan integroimisen ja kotouttamisen suomalaiseen kulttuuriin? Ja kuinka tarpeellista se on?

Haastattelussa koettiin, että integroiminen ja kotouttaminen ovat paljolti vaihto-opiskelijan oma asia, mutta se nähtiin tarpeellisena sekä vaihto-opiskelijoiden että suomalaisten opiskelijoiden näkökulmasta, josta toimii hyvänä esimerkkinä sekakurssit missä on sekä suomalaisia että ulkomaisia opiskelijoita. Prosessin pitäisi olla huomaamatonta ja tekemisen kautta suoritettua kotouttamista eikä niin selkeää integroimista. Tämänlainen toiminta kasvattaisi myös suomalaisten kotikansainvälistymistä. Kv-tutoreiden rooli nähdään tärkeänä myös verkoston luomisessa, tärkeää olisi esimerkiksi tutustuttaa vaihto-opiskelijoita suomalaisiin opiskelijoihin. Kurssitarjonta LAMKissa on saanutkin hyvää palautetta sekaryhmistä.

7) Kaksikielisyys ei aina toteudu LAMKissa, kuinka mielestäsi sitä voisi parantaa ja ketkä ovat keskeisiä avaintoimijoita sen parantamisessa?

Kaksikielisyyteen on puututtu ja siitä on palautetta annettu johtoportaalille asti. Sen heikko toteutuminen on nähty suurena eriarvoisuuden tekijänä LAMKissa, opiskelija saattaa kokea jäävänsä ulkopuolelle. Haastateltavat kokivat että kaksikielisyudessa on tapahtunut jo edistystä, mutta yhtenä ongelmana sen edistyksessä nähtiin mahdolliset puutteelliset taidot englannin kielessä. LAMKissa on haastateltavien mukaan tulkki tai oikolukija, mutta viestinnän tarpeen kasvaessa ja nopean tiedon välittämisessä, koettiin tulkki hankalaksi. LAMKOssa koettiin että tekstin ei välttämättä tarvitse olla niin virallista, kunhan tieto välittyy oikein. LAMKissa taas viestinnän täytyy olla virallista ja oikeaoppista. LAMKin viestintäohjelmassa ei ole mainittu kyseistä kaksikielisyysongelmaa.

5.5.2 Yksilöhaastattelu

Ryhmähaastattelua tukevat yksilöhaastattelut toteutettiin Facebookin välityksellä ja sen kautta lähetetyllä kyselykaavakkeella. Haastateltavat olivat kumpikin LAMKin opiskelijoita. Heistä toinen on tällä hetkellä vaihdossa ja toinen on vastikään palannut vaihtomaastaan. Kumpikin

haastateltavista on toiminut kv-tutorina ja toinen heistä toimii edelleen LAMKOn jäsenenä kv-vastaavana.

Kysymykset painottuivat enemmän vaihto-opiskelijan ja kv-tutorvastaavan verkoston luomiseen ja sen tärkeyteen. Kummassakin yksilöhaastattelun vastauksissa tuli ilmi verkoston tärkeys erityisesti vertaistuen antamisessa ja saamisessa. Myös tiedon ja viestinnän kulkua pidettiin tärkeänä. Verkko nähtiin olevan avainasemassa vaihto-opiskelijan viihtymisen ja sopeutumisen kehityksessä. Hyvän verkon luominen koulun henkilökuntaa kohtaan tutorvastaavan näkökulmasta koettiin helpottavan esimerkiksi hänen sekä muiden kv-tutoreiden asemaa että asiointia henkilökunnan kanssa. Haastattelussa tuli ilmi että tiedonkulku henkilökunnan ja opiskelija kv-henkilöiden kanssa on koettu ajoittain hankalaksi ja vaikeaselkoiseksi. Tässä nähtiin parantamisen varaa ja ehdotuksena annettiin tiiviimmän verkon luomista avainhenkilöiden kanssa.

5.5.3 Kyselytutkimus

Kyselytutkimus toteutetaan kaksi kertaa vuodessa jokaisen lukukauden lopussa ja sen toteutuksesta vastaa LAMKin kv-palvelut. Sen tarkoituksena on tutkia ja saada palautetta vaihto-opiskelijoiden palveluista, asumisesta, opiskelusta ja kokemuksesta yleisesti. Tutkimukset, joita tässä opinnäytetyössä on käytetty ovat syksyn 2013, kevään 2014 ja kevään 2015.

Ensimmäinen kyselytutkimus lähetettiin 84 vaihto-opiskelijalle ja heistä 39, eli 46 prosenttia vastasi. Toinen tutkimus lähetettiin 106 vaihto-opiskelijalle ja heistä 38, eli 36 prosenttia vastasi. Kolmas lähetettiin 83 vaihto-opiskelijalle ja heistä 38, eli 46 prosenttia vastasi. Kyselytutkimus on vuosittain lähes samanlainen ellei rakennemuutoksia LAMKissa ole tapahtunut. Tutortoiminnasta kyselyssä ei ole omaa kysymystä, mutta sitä sivuutetaan tiedonsaantikysymyksessä, jossa opiskelijaa pyydetään arvioimaan eri tiedonvälittäjiä asteikolla: ei ollenkaan avulias - todella avulias. Vuoden 2013 syksyn kyselyssä kv-tutorit koettiin toiseksi

huonoimmaksi tiedonsaantiväyläksi, kun taas vuoden 2014 keväällä heidät koettiin huonoimmaksi väyläksi. Parin vuoden aikana kuitenkin muutosta on tapahtunut, sillä vuoden 2015 kevään opiskelijoiden raportissa kv-tutorit koettiin jo keskivertaiseksi tiedonväyläksi.

Yhtenä tutkimuksen pääkysymyksenä on ollut sosiaalinen integraatio, missä opiskelija arvioi eri avaintahojen ja hänen välistä integraatiota. Kysymyksessä vaihtoehtoina ovat muut vaihto-opiskelijat, suomalaiset tutkinto-opiskelijat, ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat, LAMK yleisesti ja suomalainen kulttuuri sekä yhteiskunta. Jokaisessa valitussa raportissa tuli ilmi, että vähiten vaihto-opiskelijat integroituvat suomalaisiin tutkinto-opiskelijoihin. Vuoden 2013 syksyn sekä vuoden 2014 kevään tutkimuksissa integraatio on ollut yli keskiverron, mutta pudonnut alle sen vuoden 2015 kevään tutkimuksessa.

5.6 Tutkimustulosten analyysi

Tämän opinnäytetyön empiirinen tutkimus koostui neljästä osasta, tulkitsevasta käsitetutkimuksesta eli niin sanotusta kirjoituspöytä tutkimuksesta, ryhmähaastattelusta, yksilöhaastattelusta ja kyselytutkimuksesta. Kirjoituspöytä tutkimuksessa käytiin läpi verkoston monimutkaisen luomisen ja ylläpitämisen tasoja sekä samalla kansainvälisen tutortoiminnan laajuutta ja tarpeellisuutta ammattikorkeakouluissa. Ryhmähaastattelun ja yksilöhaastattelujen kautta varmistui verkoston luomisen ja sen ylläpitämisen tärkeyden tuki kansainvälisessä tutortoiminnassa ja sen kehittämisessä sekä vaihto-opiskelijoiden, kv-tutoreiden sekä kv-tutorvastaavan näkökulmasta. Kyselytutkimus tuki näitä ryhmähaastattelussa ja yksilöhaastattelussa esille tulleita huolenaiheita sekä kehitysehdotuksia. Nämä tutkimustulokset ja niiden avulla tehty analyysi ovat pohja seuraaville opinnäytetyön kappaleille, mutta sitä ennen käydään läpi onnistumisia sekä haasteita mitä ilmeni tutkimustulosten analyysissä.

5.6.1 Onnistumiset

Tutkimustulosten ja havaintojen perusteella LAMK on onnistunut olemaan edelläkävijä ja tehokas uudistuja mitä tulee kansainväliseen tutortoimintaan ja vaihto-opiskelijoiden orientaatioon. Yksilöhaastattelussa nousi esille hyvin itsestään selvä asia, joka oli, että LAMK on mahdollistanut ja pystynyt ulkoistamaan kansainvälisen tutortoiminnan LAMKOLle. Tämä toimiva yhteistyö mahdollistaa kansainvälisen tutortoiminnan laajemman kehittymisen, kun toiminta on tuotu opiskelijoiden tasolle.

Pitkälle kehitetty orientaatio opiskelun alussa mahdollistaa helpon ja pehmeän alustan vaihto-opiskelijan integraatioon. Eriarvoisuus näkyy kuitenkin syksyllä ja keväällä saapuvien vaihto-opiskelijoiden orientaation pituudessa. Näissä orientaatioissa näkyy erityisesti kv-tutoreiden tärkeä tehtävä. Tutoreiden toiminta alkaa jo ennen vaihto-opiskelijan saapumista Suomeen, näin ollen vaihto-opiskelija tietää että hänellä on vertaistuki saapuessaan vieraaseen maahan.

Kiinnostus LAMKOn kansainvälistä tutortoimintaa kohtaan on kasvanut viime vuosina erityisesti liiketalouden alan puolella. Kv-tutoreita on pystytty jakamaan liiketalouden puolelta muillekin aloille, koska kaikilla aloilla aktiivisuus ei ole kuitenkaan ollut niin suurta.

5.6.2 Haasteet

Yhtenä haasteista LAMKin ja LAMKOn kansainvälisessä tutortoiminnassa nähtiin eriarvoisuus syksyn ja kevään saapuvien vaihto-opiskelijoiden orientaation suhteen. Syksyllä saapuva vaihto-opiskelija kokee noin kahden viikon orientaation, kun taas keväällä saapuva vain kahden päivän. Ongelmana kuitenkin kevään orientaatiossa on lukukauden alku ja sitä edeltävä pitkä joululoma, jotka eivät salli pitempää orientaatiota.

Arvostus ja huomioiminen kansainvälistä tutortoimintaa kohtaan on ollut heikkoa. Osasyynä esimerkiksi on ollut tietyillä aloilla markkinoinnin ja

tiedottamisen puute, mikä tuli esille ryhmähaastattelun aikana. Asia mikä koskee kuitenkin kaikkia aloja on, että vuoropuhelua eri kansainvälisten avaintoimijoiden välillä pitäisi kasvattaa ja huomioida enemmän. Verkon luominen ryhmähaastattelussa nähtiin jäävän pintapuoliseksi.

Yksilöhaastattelussa tulikin ilmi että opiskelijapuolelta koetaan tiedonkulun olevan ajoittain epäselvää ja varmuutta keneen kuuluisi ja pitäisi olla yhteydessä ei tiedetä.

Tutkimuskyselyssä sosiaalisesti integraatiosta ja sen toimimisesta tuli ilmi että vaihto-opiskelijat kokevat suomalaiset tutkinto-opiskelijat etäisimpänä kaikista vaihtoehdoista. Ryhmähaastattelussa ilmi tullut huolenaihe puolsi tätä haastetta. Haaste oli että suomalaisten tutkinto-opiskelijoiden kotikansainvälistyminen on vähäistä ja yksi syy siihen on esimerkiksi vaihto-opiskelijoiden, ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden ja suomalaisten tutkinto-opiskelijoiden erotetut kurssit. Näiden kurssien yksi vaikutus on juuri vähäinen kanssakäyminen ulkomaalaisten ja suomalaisten opiskelijoiden välillä.

5.7 Kehityssuunnitelma

Tässä kappaleessa käydään läpi tutkimuksesta esille tulleita kehityskohteita ja niistä luotuja kysymyksiä. Kysymyksiä varten tehtiin taulukko, jonka avulla jokaiseen kehityskysymykseen pystytään vastaamaan. Taulukon tehtävä on selkeyttää sekä helpottaa lukijan tehtävää.

Kehityskysymys	Mahdolliset kehitysvastaukset
Kv-tutorin tiedonmäärän puutteellisuus?	Selkeämpi tiedonsiirto kv-tutoreiden ja kv-vastaavan välillä. Siirtyvän tiedon tärkeä suunnittelu sekä selkeyttäminen.

<p>Kv-tutorin avustus kohdistuu vain omaan alaan?</p>	<p>Kv-tutorin on pystyttävä olemaan aktiivisesti auttavainen on alan mikä tahansa. Näin ollen siis eri alojen välistä verkostoa ja tiedonsiirtoa on lisättävä ja kehitettävä aktiivisemmaksi.</p>
<p>Kaikki alat eivät ole yhtä aktiivisia?</p>	<p>Aktiivisuuteen saatava tukea sekä opiskelijakunnalta että koulun henkilökunnalta ja erityisesti avain kv-henkilöiltä.</p>
<p>Vuoropuhelu sekä tiedonkulku voi olla puutteellista kv-vastaavan sekä avain kv-henkilöiden kanssa?</p>	<p>Tiedonkulussa on tärkeää tietää väylät ja verkot missä se kulkee ja suunnitella kulku sekä kulkeva tieto kunnolla. Mahdollisten tapaamisien lisääminen avainhenkilöiden välillä auttaa kehittämisverkoston luomisessa ja verkon tiheyden lisäämisessä.</p>
<p>Kuinka parantaa opiskelijoiden kotikansainvälistymistä ja samalla kehittää vaihto-opiskelijoiden integroitumista?</p>	<p>Lisäämällä huomaamatonta integroimista, esimerkiksi lisäämällä seka- ja tandem-kursseja opintoihin.</p>

<p>Keväällä saapuvat vaihto-opiskelijat ovat eriarvoisessa tilassa orientaation suhteen?</p>	<p>Alojen opintojen yhtenäistäminen saattaisi mahdollistaa vaihto-opiskelijoille pidemmän orientaation keväällä. Jos esimerkiksi kurssien alkamisajankohtaa pystyttäisiin siirtämään kahdella päivällä, antaisi se jo selvästi pitempään orientaation saapuvalla vaihto-opiskelijalle.</p>
<p>Kaksikielisyydessä on nähty puutteita, miten parantaa sitä?</p>	<p>Lisätä painostusta tekemään viestintää ja tiedottamista kaksikielisesti, ja tehtävä siitä itsestänselvyys. Mahdollisesti kouluttaa viestinnässä sekä tiedottamisessa toimivia henkilöitä viestimään virallisesti englannin kielellä.</p>

TAULUKKO 2 Avainongelmat ja kehitysvastaukset.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tämän kappaleen tarkoitus on kerätä kaikki johtopäätökset ja tutkimustulokset yhteen sekä antaa niiden kautta vastauksia ensimmäisessä kappaleessa esitettyihin tutkimuskysymyksiin. Kappaleessa käydään läpi samalla opinnäytetyön validiteetti ja reliabiliteetti. Viimeisenä annetaan opinnäytetyön mahdollisia ehdotuksia jatkotutkimuksille.

6.1 Vastaus pääkysymykseen

Kuinka kv-tutorvastaavan sekä kv-tutoreiden toimintaa LAMKissa voitaisiin kehittää ja tehostaa niin, että se tukisi entistä paremmin vaihto-opiskelijan kotouttamisprosessia?

Toiminnan jatkuvuuden ja kehityksen kannalta on tärkeää ylläpitää selkeää perehdytystä ja informaatiota tutortoiminnasta opiskelijoille. Hyvin suunniteltu perehdytys ja avainhenkilöiden näkyminen takaa tutorin jatkuvan motivaation toimintaa kohtaan. Nämä edellä esille tuodut ehdotukset takaavat taas paremman tuen vaihto-opiskelijoille sekä kotouttamisprosessille, kun kv-tutor on motivoitunut toimimaan ja on perillä asioista sekä avainhenkilöistä. Kasvattamalla kv-tutorin motivaatiota sekä itsevarmuutta toimia työssään on esimerkiksi kv-koordinaattoreiden helpompi luottaa kv-tutoreiden toimintaan, joka taas takaa verkoston helpon toiminnan ja yhteisymmärryksen.

6.2 Vastaukset alatutkimuskysymyksiin

Mikä on kotouttamisprosessi?

Kotouttamisprosessi on määrittelemätön ajanjakso vaihto-opiskelijalle, minkä tarkoitus on integroida vaihto-opiskelija esimerkiksi suomalaiseen kulttuuriin. Kotouttamisprosessia voidaan helpottaa ja tukea aktiivisella kv-tutortoiminnalla korkeakoulun puolesta sekä järjestämällä erilaisia aktiviteetteja vaihto-opiskelijalle, joko vaihdon alussa tai sen aikana.

Mitkä tekijät edesauttavat kotouttamisprosessia?

Ennen vaihtomaahan saapumista tapahtuvat esivalmistelut, esimerkiksi kv-tutorin yhteydenotto vaihto-opiskelijaan. Aktiivinen ja tehokas kv-tutortoiminta, sujuvat ja helposti lähestyttävät palvelut koulun puolesta ja monipuolinen orientaatio.

Mitkä voivat olla suurimmat haasteet ja esteet kotouttamisprosessissa ja kv-tutoroinnissa?

Haasteet kotouttamisprosessissa voivat olla esimerkiksi vaihto-opiskelijan omat tuntemukset ja niiden ylitsepääseminen, heikko orientaatio ja vertaistuki, tehoton tutortoiminta ja kv-tutoreiden aktiivisuuden vähäisyys. Kv-tutoroinnissa haasteina nähdään heikon verkoston olemassaolo, tehokkaan ja soljuvan viestinnän ja tiedonkulun puute, vähäinen ymmärrys ja tuki tutortoimintaa kohtaan, aktiivisuuden puute sekä kv-tutoreiden että kv-vastaavan osalta.

Missä asioissa onnistutaan jo kotouttamisprosessissa ja kv-tutoroinnissa?

LAMKissa se on tehokkaasti suunniteltu ja delegoitu LAMKOille, jolloin sen kehittäminen ja kasvaminen on mahdollista opiskelijoiden näkökulmasta. Kotouttamisprosessissa, johon orientaatio kuuluu, LAMK on ollut edelläkävijä ja pitääkin noin kahden viikon orientaation vain vaihto-opiskelijoille. Orientaatio sisältää suomen kielen opetusta ja suomalaiseen kulttuuriin tutustumista, tämän lisäksi Lahden kaupungin kiertämistä sekä sen tärkeimpien nähtävyyksien esittelyä. Kiinnostus kv-tutortoimintaa kohtaan on kasvanut joka vuosi ja kv-tutorhakumäärät ovat vain kasvaneet.

Ketkä ovat kv-tutoroinnin näkökulmasta keskeisimmät toimijat vaihto-opiskelijoiden kotouttamisprosessissa?

LAMKin kv-palvelut, opettajat ja muu henkilökunta. LAMKOn tutorsihteeri, kv-vastaava ja tutorvastaava sekä alakohtaiset kv-tutorvastaavat ja heidän apunaan toimivat kv-tutorit.

Mikä on vaihto-opiskelija LAMKissa?

LAMKissa vaihto-opiskelija voi olla joko Erasmus-ohjelman kautta tullut tai muiden Euroopan sisäisten vaihto-ohjelmien kautta tullut opiskelija. Monet vaihto-opiskelijat, jotka saapuvat Euroopan ulkopuolelta tulevat LAMKin yhteistyökorkeakouluista. Yhteistyö toimii niin että LAMK lähettää suomalaisen opiskelijan tilalle, kun saapuva vaihto-opiskelija on valittu kyseisestä yhteistyöammattikorkeakoulusta. Näin taataan kyseisille opiskelijoille maksuton opiskelu vaihtomaassa.

Mikä on kv-tutorvastaavan tehtävä?

Kv-tutorvastaava vastaa alakohtaisista kv-tutoreista eli ohjaa ja tiedottaa heitä toimimaan vertaistukena. Kv-tutorvastaava on myös yhteyshenkilönä alakohtaisten kv-koordinaattoreiden kanssa sekä tapaa ja informoi LAMKOn kv-vastaavaa, joka omalla tavallaan on kv-tutorvastaavan esimies.

Kuinka parantaa kv-tutorvastaavan ja keskeisten toimijoiden välistä yhteistyötä?

Tiivistää yhteistyötä ja luoda tehokkaasti toimiva verkosto eri avaintoimijoiden välillä, esimerkiksi lisäämällä yhteisiä tapaamisia ja selkeyttämällä viestintäkanavia.

6.3 Validiteetti ja reliabiliteetti

Opinnäytetöiden luotettavuutta ja pätevyyttä tutkitaan kahden käsitteen kautta validiteetti ja reliabiliteetti. Validiteetilla tarkoitetaan oikeiden tutkimusaiheiden tutkimusta opinnäytetyöhön nähden eli opinnäytetyön pätevyyttä (Hirsjärvi ym. 2007, 226). Kun taas reliabiliteetilla tarkoitetaan opinnäytetyön luotettavuutta ja johdonmukaisuutta mittaustulosten

toistettavuudella. Mittaustulokset siis eivät voi antaa sattumanvaraisia tuloksia. Laadullisessa tutkimuksessa validiteetin ja reliabiliteetin todistaminen koetaan hankalaksi, siksi onkin tärkeää että tutkimuksessa selostetaan kuvaukset tarkasti ja sitä kautta selitykset ja tulkinnat kohtaavat toisensa. (Hirsjärvi ym. 2007, 227.)

Erityisesti laadullisessa tutkimuksessa, kun tutkimuskohteena ovat henkilöt, saattavat tilanteet, ympäristöt ja henkilön omat kokemukset vaikuttaa tutkimustuloksiin, näin ollen tutkimuksen. Näin ollen todellista luotettavuutta sekä pätevyyttä ei välttämättä pystytä todistamaan. (Kananen 2013, 189.) Tutkimus voidaan enemmänkin todistaa uskottavuudellaan ja vakuuttavuudellaan. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa usein vasta raapaistaan tutkittavan ilmiön pintaa, eikä sitä pystytä täydellisesti kuvaamaan sellaisenaan, kun tutkimustilanteessa tai tutkijan tilanteessa nähdään. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006.)

Kaikki neljä empiirisen osuuden tiedonhankinnoista kertoivat jokaisen kv-tutortoiminnan avainhenkilön kokemukset ja näkemykset kv-tutortoiminnasta. Kirjoituspöytätyössä käsiteltiin teorian kautta tärkeitä käsitteitä ymmärtääkseen case-tutkimusta. Ryhmähaastattelussa ja yksilöhaastattelussa otettiin huomioon sekä LAMKOn henkilökunta että LAMKin kv-palvelut, mutta myös opiskelija ja kv-tutor näkökantaa tuotiin esille yksilöhaastatteluissa. Käytännönläheisempää lähestymistä tiedonhankintaan toivat ryhmähaastatteluun osallistunut opettaja sekä kv-koordinaattorit. Vaihto-opiskelijoiden näkökulma tuli esille kyselytutkimuksessa. Laajempaa tiedonhankintaa olisi saanut jos vaihto-opiskelijoita olisi kuultu sekä vaihdon alussa että lopussa, mutta tässä tutkimuksessa käytiin vain läpi vaihdon lopussa tehty kyselytutkimus.

Kaikkiin tutkimuskysymyksiin vastattiin ja niiden teoria kerättiin monista eri lähteistä, esimerkiksi luotettavista elektronisista lähteistä, kirjallaisista sekä tehtyjen tutkimusten artikkeleista liittyen vertaistutorointiin ja sen merkittävään arvoon korkeakoulumaailmassa. Merkittävien tiedonlähteiden löytäminen oli hankalaa ja näin ollen rajasi paljon monien

lähteiden käyttöä. Vanhin lähde oli noin 20 vuotta vanha, mutta tutkimuksessa pyrittiin alle 10 vuotta vanhoihin lähteisiin. Monien eri lähteiden ansiosta ja niiden luotettavuuden takia tämä opinnäytetyö on koetaan luotettavaksi.

6.4 Ehdotukset jatkotutkimukseen

Tämä opinnäytetyö painottuu enemmän tutkimaan asioita kv-tutorvastaavan näkökulmasta, kuin varsinaisen vaihto-opiskelijan. Ehdotuksena siis nähtäisiin viedä tutkimusta pidemmälle tarkastelemalla asioita vaihto-opiskelijan näkökulmasta. Esimerkiksi tutkia kuinka viestintä ja orientaatio toimivat käytännössä. Jatkotutkimuksena voisi myös tutkia kv-tutortoiminnan antamaa henkisestä tukea vaihto-opiskelijan näkökulmasta sekä sen avusta kotouttamisprosessissa. Näissä kummassakin jatkotutkimusehdotuksessa otanta saisi olla suurempi ja jopa toisiin ammattikorkeakouluihin ylettyvä. Otannan tutkimustuloksia voitaisiin vertailla eri ammattikorkeakoulujen välillä.

Toinen jatkotutkimusehdotus voisi koskea verkostoteoriaa muutenkin LAMKin sisäisissä hierarkioissa sekä verkostoissa. Ehdotus voisi koskea joko henkilökuntaa pelkästään tai esimerkiksi LAMKOn ja henkilökunnan välisen verkoston tarkastelua.

7 YHTEENVETO

Tässä luvussa kootaan yhteen opinnäytetyön tutkimuksen tarkoitus ja tavoite. Tavoitteena tässä opinnäytetyössä ensisijaisesti oli löytää kehityskohteita kansainvälisessä tutortoiminnassa. Tutkimusta tehtiin suurimmaksi osaksi alakohtaisen kv-tutorvastaavan näkökulmasta. Näkökulmaa myös tutkittiin vaihto-opiskelijoiden kautta, sillä tutkimus koski lähinnä orientaation ja kotouttamisprosessin kehittämistä helpommaksi ja selkeämmäksi vaihto-opiskelijalle. Toissijaisena tavoitteena nähtiin kv-tutorvastaavan verkoston kasvattaminen sekä työn selkeyttäminen.

Opinnäytetyö alkaa tutkimuksen taustan esittelyllä ja samalla paljastamalla tutkimuskysymykset. Vahva opinnäytetyön teoreettinen osuus sekä verkostoteoriasta että tutortoiminnasta antavat pohjaa empiiriselle tutkimukselle, jossa käytettiin kvalitatiivisia menetelmiä kvantitatiivisten menetelmien tukemana. Teorian kautta pyrittiin ymmärtämään kansainvälisen tutortoiminnan laajuutta ja monimutkaisuutta sekä sen hallintaa verkostoissa.

Yhteenvetona voidaan sanoa tämän opinnäytetyön näyttävän verkostoteorian sekä tutortoiminnan kautta niiden yhteisen toimivuuden. Kehittyäkseen on tutortoiminnassa luotava tiheä verkosto tärkeiden henkilöiden kesken.

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet

Koivisto J. 2007. Opiskelijat ja Erasmus. Teoksessa Airas M. & Zenkner V. Yli Rajojen: Erasmus eurooppalaista korkeakoulutusta rakentamassa. Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO. Libris Oy.

Hakanen M., Heinonen U. & Sipilä P. 2007. Verkostojen strategiat: Menesty yhteistyössä. Helsinki: Edita Publishing Oy.

Hirsjärvi S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2008. Tutki ja kirjoita. 13. – 14., osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi

Hirsjärvi S., Remes P. & Sajavaara P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. Osin uudistettu painos. Keuruu: Tammi

Kananen J. 2013. Design research (Applied action research) as thesis research: A practical guide for thesis research. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kananen J. 2010. Opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja- sarja. Jyväskylä: Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kangas P. & Hämäläinen J. 2007. Perehdyttämisen suunnittelu ja toteutus. 2.Painos Työturvallisuuskeskus TTK, palveluryhmä

Koskela L., Koskinen J. & Lankinen P. 2007. Viestintä verkostoissa ja innovaatioissa. Helsinki: WSOY

Koskinen L. & Tossavainen K. 2002. Issues and innovations in nursing education. Relationships with undergraduate nursing exchange students – a tutor perspective. Blackwell Publishing Ltd. Journal of Advanced nursing 499-508.

MacDonald R. 1994. The Master Tutor: A Guidebook for More Effective Tutoring. Cambridge Stratford Ltd. Workbook Edition

Taajamo M. 2005. Ulkomaiset opiskelijat Suomessa: Kokemuksia opiskelusta ja oppimisesta, elämästä ja erilaisuudesta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Österberg M. 2014. Henkilöstöasiantuntijan käsikirja. 4. Uudistettu painos. Helsingin seudun kauppakamari/ Helsingin kamari Oy ja tekijä.

Elektroniset lähteet

Aalto yliopisto. 2015. Kansainväliset yhteistyösopimukset. [viitattu 2.11.2015] Saatavissa:

<https://into.aalto.fi/pages/viewpage.action?pageId=1973003>

Ammattikorkeakoululaki 932/2014 [viitattu 9.3.2015] Saatavissa:

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140932>

CIMO. 2015. Erasmus+ Avaintoimi 1: Liikkuvuus [viitattu 14.8.2015]:

Saatavissa:

http://www.cimo.fi/ohjelmat/erasmusplus/avaintoimi1_liikkuvuus

CIMO. 2014a. Bolognan prosessi [viitattu 8.3.2015] Saatavissa:

http://www.cimo.fi/nakokulmia/kansainvalinen_yhteistyö/bolognan_prosessi

CIMO. 2014b. Euroopan unionin strategiat ja koulutus. [viitattu 7.3.2015]

Saatavissa:

http://www.cimo.fi/nakokulmia/kansainvalinen_yhteistyö/euroopan_unionin_strategiat_ja_koulutus

European Commission. 2015. Education and training: Supporting education and training in Europe and beyond. [viitattu 10.8.2015]

Saatavissa: http://ec.europa.eu/education/tools/llp_en.htm

Euroopan komissio. 2012. Eurooppa 2020 pähkinänkuoressa:

Lippulaivahankkeet. [viitattu 7.3.2015] Saatavissa:

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/flagship-initiatives/index_fi.htm

Euroopan komissio. 2010. Komission tiedonanto Eurooppa 2020: Älykkään, kestävä ja osallistavan kasvun strategia. [viitattu 8.3.2015] Saatavissa: http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_FI_ACT_part1_v1.pdf

ESNFinland International Exchange Erasmus Student Network Finland. 2015. About us. [viitattu 24.9.2015] Saatavissa: <http://esnfinland.eu/about-us>

ESN International Exchange Erasmus Student Network. 2015. About us. [viitattu 24.9.2015] Saatavissa: <http://esn.org/about>

Garam I. 2014. Kansainvälinen liikkuvuus yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa. Kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus CIMO. 8/2015. [viitattu 14.8.2015] Saatavissa: http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimo_wwwstructure/56396_Kansainvalinen_liikkuvuus_yliopistoissa_ja_ammatti_korkeakouluissa_2014.pdf

Kurkela R. Virsta – Virtual Statistics. Tilastollinen tiedonkeruu. [viitattu 29.10.2015] Saatavissa: <http://tilastokeskus.fi/virsta/tkeruu/01/07/>

Lahden ammattikorkeakoulu. 2015. Yhteyshenkilöt. [viitattu 3.2.2015] Saatavissa: <http://www.lamk.fi/opiskelijalle/kansainvalisyys/yhteyshenkilot/Sivut/default.aspx>

Lahden ammattikorkeakoulu. 2014. Lahden ammattikorkeakoulun saapuvien vaihto-opiskelijoiden orientaatio [viitattu 3.2.2015] Saatavissa: <http://www.lamk.fi/ajankohtaista/Sivut/vaihto-opiskelijoiden-orientaatio.aspx>

Lahden ammattikorkeakoulu. 2013a. Kansainvälisen toiminnan strategia 2013-2016 [viitattu 3.2.2015] Saatavissa:

<http://www.lamk.fi/SiteCollectionDocuments/lamk-kv-strategia-2013-2016-fi.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulu. 2013b. LUAS guide: welcome to study at LUAS [viitattu 3.2.2015] Saatavissa:

<http://www.lamk.fi/SiteCollectionDocuments/luas-guide-welcome-to-study-at-luas.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulu. 2007. Kumppanuudella tuloksiin pk-yrityksissä – OR-BITS: Hyvä perehdytys- opas. [viitattu 1.8.2015] Saatavissa: <http://www.lpt.fi/lamk/julkaisu/perehdyttamisopas.pdf>

Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijakunta LAMKO. 2015. Tutorointi. 2015. [viitattu 3.2.2015] Saatavissa: <http://www.lamko.fi/fi/etusivu>

Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijakunta LAMKO. 2014a. Vertaistutorin opas 2014. [viitattu 3.2.2015] Saatavissa: http://www.lamko.fi/tiedostot/Vertaistutorin_opas_2014.pdf

Liski M., Horn S. & Villanen M. 2007. Kumppanuudella tuloksiin pk-yrityksissä – OR-BITS: Hyvä perehdytys – opas. [viitattu 5.8.2015] Saatavissa: <http://www.lpt.fi/lamk/julkaisu/perehdyttamisopas.pdf>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2015. Koulutuksen kansainvälinen yhteistyö. [viitattu 9.3.2015] Saatavissa: http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/koulutuksen_kansainvaelinen_yhteistyoe/?lang=fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2013. Opetus- ja kulttuuriministeriön, pääjät-hämeen koulutuskonsernin ja lahden ammattikorkeakoulun välinen sopimus kaudelle 2013-2016. [viitattu 9.3.2015] Saatavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/ammattikorkeakoulutus/hallinto_ohjaus_ja_rahoitus/tavoitesopimukset/FUAS_2013_2016/LA_MK_Sopimus_2013-2016.pdf

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2009a. Korkeakoulujen kansainvälistymisstrategia 2009-2015 [viitattu 3.2.2015] Saatavissa: http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/opm2_1.pdf?lang=fi

Opetus- ja kulttuuriministeriö.2009b. Henna Virkkunen: Kaikkiin korkeakoulututkintoihin kansainvälisyysosio vuoteen 2015 mennessä. [viitattu 9.3.2015] Saatavissa: <http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2009/03/Kansainvalistymisstrategia.html?lang=fi>

Saaranen-Kauppinen A. & Puusniekka A. 2006. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto [verkojulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [viitattu 23.10.2015] Saatavissa: http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_3_1.html

Suominen K. , Aaltonen P., Ikävalko H., Hämäläinen V. & Mantere S. 2007. Voimaa verkostoista!: Verkostomaisen kehittämisen käsikirja. Helsinki [viitattu 2.11.2015] Saatavissa: http://www.tuottavuustyoy.fi/files/52/voimaa_verkostosta.pdf

Vipunen. 2015. Opetushallituksen tilastopalvelu. Kansainvälisyys [viitattu 5.8.2015] Saatavissa: <http://vipunen.fi/fi-fi/amk/sivut/kansainv%C3%A4lisyys.aspx>

Vipunen. 2014. Opetushallinnon tilastopalvelu. Ammattikorkeakoulujen opiskelija- ja harjoittelijaliikkuvuus (yli 3kk). [viitattu 5.8.2015] Saatavissa: [https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulujen%20opiskelija-%20ja%20harjoittelijaliikkuvuus%20\(yli%203kk\)%20-%20n%C3%A4k%C3%B6kulma%20amk.xlsb](https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammattikorkeakoulujen%20opiskelija-%20ja%20harjoittelijaliikkuvuus%20(yli%203kk)%20-%20n%C3%A4k%C3%B6kulma%20amk.xlsb)

Virtuaali ammattikorkeakoulu. 2007. Case – tutkimus. [viitattu 9.4.2015] Saatavissa: <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464144782/1194348546586/1194356433452.html>

Muut lähteet:

Lahden ammattikorkeakoulun opiskelijakunta LAMKO. Student Union
LAMKO. 2014b. International tutor guide.

Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto SAMOK ry. 2010-2012.
Ohjaussuositukset

LIITTEET

Liite 1. Ryhmähaastattelurunko

- Jos mietit kv-tutorointia oman työsi kautta, niin mitkä mielestäsi ovat hyviä ominaisuuksia kv-tutorilla?
- Millainen on sinusta onnistunut orientaatio kansainvälisille vaihto-opiskelijoille ja toteutuuko se LAMKissa?
- Millaista tukea annat omassa työssäsi tutoreille? Miten mielestäsi kv-tutorointia yleisesti LAMKissa tuetaan? Kehitysehdotuksia?
- Ketkä ovat mielestäsi keskeisimmät toimijat kv-tutortoiminnassa?
- Miten yhteydenpito ja viestintä eri tahoilta on onnistunut? Onko parantamisen varaa, jos kyllä miten parantaisit?
- Harjoitatko yhteistyötä kansainvälisissä asioissa muiden ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa? Kuinka mielestäsi toimii ja miten sitä voisi kehittää?
- Linjaukset LAMKin kansainvälisyysstrategiassa, onko ne riittävät ja onko niitä noudatettu mielestäsi? Mitä lisäisit seuraavaan kansainvälisyysstrategiaan?
- Kaksikielisyys ei aina toteudu LAMKissa, kuinka mielestäsi sitä voisi parantaa ja ketkä ovat mielestäsi keskeisiä avaintoimijoita kaksikielisyyden parantamisessa?

Liite 2. Yksilöhaastattelu

- Miksi sinusta on tärkeää tutorvastaavan/tutorin näkökulmasta rakentaa verkostoa toimiakseen työssä?
- Entä sama vaihto-opiskelijan näkökulmasta
- Missä tutortoiminnassa LAMKissa onnistutaan ja entä missä koet olevan parantamisen varaa?